

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Birgə gələcəyimiz üçün çox möhkəm zəmin var, möhkəm təməl var

Xəbər verdiyimiz kimi, noyabrın 12-də İstanbulda Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının (Türk Şurası) VIII Zirvə Görüşü keçirilib. Sammit Türkdillli dövlətlərin əməkdaşlığının gücləndirilməsi istiqamətində mühüm qərarların qəbulu ilə əlamətdar olub.

Zirvə görüşündə Türk Şurasına üzv dövlətlərin başçıları – Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev, Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarov, Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev, eləcə də 2018-ci ildən təşkilatın müşahidəçi üzvü olan Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban və müşahidəçi üzv kimi quruma yeni qoşulan Türkmənistan Prezidenti Qurbanqulu Berdiməhmmədov iştirak ediblər.

Xatırladaq ki, Türk Şurasının 7-ci sammiti 2019-cu il oktyabrın 15-də Bakıda keçirilmişdi. Ötən müddətdə quruma sədrlik edən Azərbaycan estafeti Türkiyəyə təhvil verib.

İclası açan Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan zirvə görüşünün əlaqələrimizdə yeni mərhələ açacağına əminliyini ifadə edib. “Siyasi və ictimai həmrəylik kimi, iqtisadi və ticari əlaqələri də gücləndirmək lazımdır” deyən Türkiyə Prezidenti hazırda türkdillli ölkələr arasındakı ticarət dövriyyəsinin 21 milyard dollar təşkil etdiyini bildirib, qarşılıqlı sərmayələrin əhəmiyyətini, bu sahədəki maneələrin aradan qaldırılmasının vacibliyini vurğulayıb.

davamı səh. 2-də

Ermenistanın təxribatlarına adekvat cavab verilib

Sərhəddə yaranmış vəziyyətə görə məsuliyyət bu ölkənin hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür

Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel noyabrın 16-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib.

Söhbət əsnasında Prezident Şarl Mişel Ermənistan-Azərbaycan sərhədində baş vermiş hadisələrlə bağlı narahatlığını ifadə edib. Sərhəddə cərəyan edən hadisələrlə bağlı Şarl Mişelin müraciətinə cavab olaraq Prezident İlham Əliyev bildirib ki, dəfələrlə Ermənistan tərəfi Şuşa, Laçın, Kəlbəcər istiqamətində hərbi təxribatlara əl atıb və Ermənistanın son genişmiqyaslı hücumu bu gün baş verib.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan tərəfdən yaralıların olduğunu qeyd edərək, Ermənistanın təxribatlarına adekvat cavab verildiyini vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyev yaranmış vəziyyətə görə bütün məsuliyyətin Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşdüyünü bildirib.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında əlaqələrin perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Milli xalça sənətimiz 11 ildir bəşəriyyətin incisi adını daşıyır

Noyabrın 16-da Milli Xalça Muzeyində Azərbaycanın ənənəvi xalçaçılıq sənətinin UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilməsinin on birinci ili və xalçaçılıq üzrə görkəmli alim, Xalq rəssamı Lətif Kərimovun (1906-1991) 115 illik yubileyi münasibətilə tədbir keçirildi.

səh. 2

Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Festivalı keçirilir

Noyabrın 26-dək dahi şairin söz işığında silsilə tədbirlər təşkil olunacaq

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə elan olunan “Nizami Gəncəvi ili” çərçivəsində ölkəmizdə və onun hüdudlarından kənarda dahi şairin zəngin irsinin təbliği və daha geniş auditoriyaya çatdırılması məqsədilə silsilə tədbir və layihələr davam edir. “Nizami Gəncəvi ili” geniş anlamda Azərbaycan mədəniyyətinin, ədəbiyyatının, incəsənətinin bayramıdır.

Dövlət başçısının müvafiq sərəncamının icrası ilə əlaqədar Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş “Dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyinin keçirilməsinə dair” Tədbirlər Planına əsasən, 15-26 noyabr tarixində Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi və Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin təşkilatçılığı ilə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Festivalı keçirilir.

Festival çərçivəsində Bakı və Gəncə şəhərlərində bir sıra tədbirlər – elmi konfranslar, teatr tamaşaları, konsertlər, kitab və rəsm sərgiləri nəzərdə tutulub.

Festivalın ilk günündə Bakıda, Beynəlxalq Muğam Mərkəzində Nizaminin sözləri-

nə yazılmış əsərlərdən ibarət konsert – vokal musiqisi axşamı keçirildi.

Konsertdən öncə mədəniyyət naziri Anar Kərimov qonaqları salamlayaraq bildirdi ki, Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətlərinin – Nəsiminin, Nizaminin adı ilə əlamətdar illərin elan edilməsi ölkəmizdə klassik ədəbi irsimizə nə qədər böyük diqqət və qayğının olduğunu nümayiş etdirir:

“Onların yaratdığı ölməz əsərlər ölkəmizdə və xaricdə təbliğ edilir. Hər bir cəmiyyətin inkişafına böyük mütəfəkkirlərin təsiri olur. Nizami Gəncəvi o dahilərdəndir ki, Azərbaycan fəlsəfi fikrinin və milli dəyərlərinin dünyada tanınmasına xidmət edib. Nizaminin XII əsrdəki humanist ideyaları XXI əsrdə də aktualdır”.

davamı səh. 2-də

Qobustan qoruğunda “Yurdda bayram” tərəkəmə festivalı

nın ölkəmizdəki səfirləri Serjan Abdikarimov və Bavitlunq Van-

lavlavna, digər rəsmi şəxslər, Vətən müharibəsi qaziləri və ic-

timaiyyət nümayəndələri iştirak edirdilər.

Festival gənc aktyorlar tərəfindən “Yurd” adlı musiqili kompozisiyanın nümayişi ilə başlandı.

Mədəniyyət naziri Anar Kərimov çıxış edərək qonaqları salamladı. Bildirdi ki, hər bir ölkənin gələcəyi üç əsas amildən asılıdır: “Birincisi gücdür ki, 44 günlük Vətən müharibəsində gücümüz sayəsində torpaqlarımızı işğaldan azad etdik. Biz bir daha göstərdik ki, Azərbaycan xalqı heç vaxt torpaqlarımızın işğal altında qalması ilə barışmayacaq”.

davamı səh. 3-də

“Görünməyən incəsənət. İmkan sərhədlərini genişləndirərək”

Sankt-Peterburqda Milli Xalça Muzeyinin təşkilatçılığı ilə inklüziv sərgi açılıb

nəə aradan qaldırılır. Vizual təəs-sürətləri taktill üsulla tamamlamaq üçün bu eksponatlara əllə toxunmaq (pandemiya ilə bağlı tələbləri nəzərə alaraq, ziyarətçilər birdəfəlik əlcəklərlə təmin olunur) olar.

Sərgidə Rembrandtın Leyden (ABŞ) kolleksiyasında qorunub saxlanılan “Gözələrinə kölgə salınmış avtoportret” əsərinin rel-yef modeli təqdim olunur. Model ilk dəfə 2018-ci ildə Ermitajda “Rembrandt və Vermeer epoxası. Leyden kolleksiyasının şə-devrləri” sərgisində ictimaiyyətə təqdim olunub.

Sərginin digər bölməsi Ermitajda qorunub saxlanılan Pəncikəndin məşhur freskalarına

həsr olunub. Belə ki, inklüziv sərgi üçün bu freskalar əsasında ərsəyə gətirilmiş taktill barelyeflər

və onların animasiya edilmiş sü-jetləri hazırlanıb.

davamı səh. 3-də

“Daxildəki ada” filmi “Oskar”a namizəddir

Rejissor Rüfət Həsənovun “Daxildəki ada” filmi Amerika Kino Akademiyasının “Oskar” mükafatına Azərbaycanın namizədi olaraq təsdiq edilib.

Azərbaycan Respublikası Kinematografiya İttifaqından verilən məlumata görə, it-tifaqın “Oskar” komitəsinin seçimi ilə ekran əsəri “Xarici dildə ən yaxşı film” nominasiyasında ölkəmizi təmsil edəcək.

“Daxildəki ada” filminin ssenari müəllifi və rejissoru Rüfət Həsənov, təsvir rejissoru Or-xan Abbasov, baş prodüserləri Müşfiq Hə-təmov, Kamal Həsənov və Rüfət Həsənov, icraçı prodüserləri Nadir Əliyev və Kamran

Ağababayev, müştərek prodüseri Giyom de Seydir. Əsas rolları Orxan Ata, Vidadi Həsənov, Qurban İsmayilov, Rafiq Əzimov və Elvin Adıgözel ifa edirlər.

Mədəniyyət Nazirliyinin sifarişi ilə “Azərbaycanfilm” Kinostudiyası, “Arizona Production”, “Coyote Cinema”, “Mandarin Agency” və “Debüt” studiyasının birgə istehsalı olaraq çəkilən “Daxildəki ada” bədii filmi 2020-ci ildə Sarayev Film Festivalında ölkəmizi uğurla təmsil edərək “Ən yaxşı rejissor” nominasiyasının qalibi olub. Filmin post-prodakşn dəstəyi CNC – Fransa Dövlət Kino və Animasiya Mərkəzi və Bakı Media Mərkəzinə, media dəstəyi İctimai Televiziyaaya aiddir. 94-cü “Oskar” mükafatlarının təqdimat mərasimi 27 mart 2022-ci ildə keçiriləcək.

İstanbulda Zəfərimizin ildönümünə və Nizamiyə həsr olunmuş konsert

səh. 8

Azərbaycan Yaradıcı Sənayələr Federasiyası Britaniyanın müvafiq qurumları ilə əməkdaşlıq edəcək

səh. 3

“Bir dəfə Qarabağda” olmaq...

səh. 5

əvvəlki səh. 1-də

Zirvə Görüşünün "Rəqəmsal dövrə yaşıl texnologiyalar və ağıllı şəhərlər" mövzusunda həsr olunduğunu deyən Rəcəb Tayyib Ərdoğan bu baxımdan Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş Zəngilan rayonunda görülen quruculuq işlərindən bəhs edib, digər üzv ölkələrdə də bu xüsusda təqdirəlayiq fəaliyyətlərin olduğunu deyib. Türkiyə Prezidenti global istiləşmə, həmçinin terrorizmlə mübarizədə səylərin birləşdirilməsinin əhəmiyyətini də qeyd edib.

Daha sonra Prezident İlham Əliyevin Türk Şurasının ən yüksək mükafatı – "Türk Dünyasının Ali Ordeni" ilə təltif olunması barədə liderlərin ortaq qərarını diqqətə çatdıran Rəcəb Tayyib Ərdoğan ordeni Azərbaycan rəhbərinə təqdim edib.

Türkiyə Prezidenti qeyd edib ki, Azərbaycan Prezidentinin qətiyyətli rəhbərliyi ilə Qarabağda təxminən otuz il davam edən işğala 44 gün kimi qısa müddətdə son qoyulub. "Bu, təkcə azərbaycanlı qardaşlarımız üçün deyil, bütün Türk dünyası üçün böyük əhəmiyyət daşımaqdadır. Vətən müharibəsi nəticəsində illərdir tətbiq olunmayan BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri həyata keçirilmişdir. Azərbaycan bu yolla beynəlxalq ictimaiyyətin yaddaşına ədalət mesajını həkk etmişdir.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün yenedən təmin etməsi Türk dünyasının birliyini və bərabərliyini genişləndirmiş-

dir. Qarabağın azadlığının rəmzi olan xaribülbul Türk dünyası üçün Zəfərin müjdəçisi olmuşdur.

Qarabağ Zəfəri ilə təkcə işğal altındakı torpaqlar azad edilməyib, eyni zamanda, bölgəmizdə həsrətini çəkdiyimiz davamlı sülh, sabitlik və əməkdaşlığa gedən yolun da önu açılıb", – deyər Ərdoğan vurğulayıb.

Zirvə görüşündə çıxış edən Prezident İlham Əliyev ilk növbədə bu yüksək mükafata görə dərin təşəkkürünü bildirib: "Bu, mənim üçün böyük şərəfdir, eyni zamanda, böyük məsuliyyətdir. Mənim sevincimi ikiqat edən odur ki, bu Ali Ordeni mənə Türk Şurasına üzv ölkələrin dövlət başçıları təqdim edirlər. Onların imzası ilə və əziz Qardaşım, hörmətli Cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın təşəbbüsü ilə bu yüksək mükafat mənə verilir. Qeyd edilir ki, bu, Qarabağın azad edilməsi işində göstərdiyim səylərə və türk birliyinin daha da güclənməsi işinə töhfələrimə görə verilir. Bu, türk dövlətləri tərəfindən mənim işimə, mənim fəaliyyətimə verilən çox yüksək mükafatdır, yüksək qiymətdir. Buna görə də mən bütün Azərbaycan xalqı adından çox dərin təşəkkürümü bildirirəm. Çünki mən belə zənn edirəm ki, bu mükafat bütün Azərbaycan xalqına verilmiş mükafatdır".

Dövlət başçısı vurğulayıb ki, İkinci Qarabağ savaşında göstərdiyimiz əzmkarlıq, iradə, rəşadət bizi böyük Zəfərə gətirib çıxardı: "Onu da bildirməliyəm ki, bunu hər kəs görür, bizə əlavə güc verən

Birgə gələcəyimiz üçün çox möhkəm zəmin var, möhkəm təməl var

“Türk Dövlətləri Təşkilatının təkcə ölkələrimiz üçün deyil, dünya üçün də önəmi artacaq”

əziz Qardaşım Rəcəb Tayyib Ərdoğanın müharibənin ilk saatlarından başlayaraq son dəqiqələrinə qədər bizə göstərdiyi dəstək və mənavi dayaqdır. Çünki biz bu dəstəyi hiss edərək, onun sözlərinə qulaq asaraq özümüzü daha da güclü hiss etdik. Çünki hörmətli Cümhurbaşqanı demişdir ki, Azərbaycan bu savaşda tək deyil. Türkiyə Azərbaycanın yanındadır və hər zaman yanında olacaqdır və bu, bizə əlavə güc verdi. Bu, bəzi qüvvələri – Ermənistan himayədarlarını bu savaşdan kənarda tutdu və bizə imkan verdi ki, biz bu şərfəli missiyamızı yerinə yetirək".

Azərbaycan Prezidenti qeyd edib ki, Türkiyənin inkişafı, Türkiyədə sabitliyin təmin olunması bütün Türk dünyası üçün önəmli şərtidir. Çünki Türk dünyasının mərkəzində dayanan güclü Türkiyə dövlətidir. Bizə, hər birimizə əlavə güc verən Türkiyənin güclənməsidir. "Mən çox şadam ki, bu gün biz türk dövlətləri arasındakı birlikdən danışırkən gələcəyə baxırıq. Çünki bizim gələcəyimiz, birgə gələcəyimiz üçün çox möhkəm zəmin var, möhkəm təməl var. Bu, bizim ortaq köklərimizdir, dilimizdir, dinimizdir və ortaq maraqlarımızdır", – deyər İlham Əliyev əlavə edib.

Prezident bildirib ki, budəfəki zirvə görüşünün çox böyük tarixi əhəmiyyəti var: "İlk növbədə, ona görə ki, biz Şuramızı təşkilata çeviririk və bu təşkilatın xalqı adından çox dərin təşəkkürümü bildiririk, bizim adət-ənənələrimiz, bax, bu, birliyi dikte edir. Əminəm ki, Türk Dövlətləri Təşkilatının təkcə ölkələrimiz, xalqlarımız üçün deyil, dünya üçün önəmi bundan sonra da artacaq. Çünki bizim işbirliyimiz səmimidir, biz hamımız qardaşlıq, bir-birimizə qardaş deyirik, biz hamımız ənənəvi dəyərlər üzərində ölkələrimizi inkişaf etdiririk.

Bizim xalqlarımız arasındakı birlik, qardaşlıq gündən-günə möhkəmlənir və biz bu gün böyük coğrafiyanı əhatə edirik, böyük iqtisadi, siyasi, hərbi gücü bu coğrafiyada ehtiva edirik".

Dövlət başçısı qeyd edib ki, son iki il ərzində önəmli hadisələrdən biri Türkmənistanın təşkilata müşahidəçi qismində qoşulmasıdır: "Bizim türkmen qardaşlarımızı da ürəkdən salamlayırıq və bu, çox önəmli addımdır. Eyni zamanda, Bakı Zirvəsində Özbəkistan bizim Şuraya üzv oldu, bu da çox önəmli hadisədir. Mən xatırlayıram, 2009-cu ildə Naxçıvan Zirvə Görüşündə o vaxt Naxçıvan sazişi imzalanmışdı. Onu dörd lider imzaladı. Amma bu gün bizim sayımız 7-yə çatıb. Bu, onu göstərir ki, bizim təşkilatımız çox cəlbedicidir və əminəm ki, hər bir üzv və hər bir müşahidəçi bundan sonra da bir nöqtəyə vuraraq bizim gücümüzü artıracaqdır".

Bu günlər Azərbaycan xalqının Qarabağın azad olunmasının birinci ildönümünü sevinclə və qürurla qeyd etdiyini deyən İlham Əliyev bildirib ki, bu Zəfər tarixi əhəmiyyət daşıyır: "Biz təxminən 30 illik işğala son qoyduq. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının 1993-cü ildə qəbul etdiyi və kağızda qaldığı qətnamələri yerinə yetirdik, icra etdik. Tarixi ədaləti bərpa etdik, beynəlxalq hüququ bərpa etdik, milli ləyaqətimizi bərpa etdik".

Azad edilmiş torpaqlarda başlanan bərpa-quruculuq işlərindən bəhs edən Azərbaycan Prezidenti bu işlərdə Türkiyənin bir çox şirkətlərinin çalışdığını deyib. Dövlət başçısı həmçinin Füzuli rayonunda məktəb inşasına vəsait ayıran Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevə təşəkkürünü bildirib: "Məktəbin layihəsi bizə təqdim edildi və bu, növbəti həmrəylik, dostluq, qardaşlıq addımıdır və Azərbaycan xalqı bunu çox qiymətləndirir".

Prezident İlham Əliyev daha sonra deyib: "Biz indi böyük bərpa işləri ilə məşğuluq. Eyni zamanda, İkinci Qarabağ savaşının nəticələri bölgə üçün yeni imkanlar açır. O cümlədən hesab edirəm ki, nəqliyyat baxımından Zəngəzur koridorunun açılması bütün bölgə üçün yeni imkanlar açacaqdır. Ümid edirəm, öz işğalçıliq siyasətinə görə məğlub vəziyyətdə olan Ermənistan da gec-tez anlayacaqdı ki, heç bir ölkəyə ərazi iddiası onlara xeyir və şərəf gətirməyəcək. Ümid edirəm ki, yaxın gələcəkdə Ermənistanın həm Türkiyəyə, həm Azərbaycana ərazi iddialarına son qoyulacaq. Əks təqdirdə onlar daha da pis duruma düşə bilərlər. Zəngəzur koridoru isə həm Türk dünyasını, həm Avropanı, həm qonşularımızı birləşdirə biləcək bir layihədir və bu gün bu layihənin gerçəkləşməsi istiqamətində fəal işlər gedir".

Sammitdə çıxış edən liderlər Azərbaycan Vətən müharibəsində qazandığı Qələbə, son illərdə əldə etdiyi nailiyyətlər, həmçinin Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasına ikillik uğurlu sədrliyi münasibətilə Prezident İlham Əliyevi təbrik ediblər, təşkilatın gələcəyi ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər.

Zirvə görüşündə Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının adının "Türk Dövlətləri Təşkilatı"na dəyişdirilməsi, Türkmənistanla Türk Dövlətləri Təşkilatında müşahidəçi statusunun verilməsi, Türk Dövlətləri Təşkilatının Əlişir Nəvai adına Beynəlxalq Mükafatı haqqında, Türk Dövlətləri Təşkilatının İnvestisiya Fondunun yaradılmasının tamamlanması haqqında və digər məsələlərə dair qərarlar qəbul olunub, "Türk dünyasına baxış – 2040" sənədi və sammitin bayannaməsi imzalanıb.

Nizaminin yurdu da festivala ev sahibliyi edir

Xəbər verdiyimiz kimi, Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi və Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin təşkilatçılığı ilə böyük şairin 880 illik yubileyinə həsr olunmuş Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Festivalı keçirilir.

Noyabrın 15-də Gəncə şəhərində festivalın açılış mərasimi keçirilib. Gəncə Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəhbərliyi və 300-dən artıq mədəniyyət işçisi, incəsənət xadimi Nizami Gəncəvinin məqbərəsinə ziyarət edib, böyük söz ustasının məzarı üzərinə tər çiçəklər düzüblər. Sonra tədbir iştirakçıları şəhərdəki Nizami Gəncəvi Muzeyində olublar.

Daha sonra festival çərçivəsində F.Əmirov adına Gəncə Dövlət Filarmoniyasının Xalq çalğı alətləri orkestri və Dövlət Kamera Orkestrinin iştirakı ilə maraqlı konsert proqramı təqdim olunub.

Gecədə Gəncə Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Vasif Cənnətov, Gəncə Şəhər Gənclər və İdman Baş İdarəsinin rəisi Həmid Nəsirov, "Cavad xan" Tarix-Mədəniyyət Fondunun birinci vitse-prezidenti Müzəddil Həsənov, Türkiyənin Gəncədəki Baş Konsulluğunun nümayəndəsi və şəhər ictimaiyyətinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Bir-birindən maraqlı musiqi nömrələri şəhər sakinləri və qonaqlar tərəfindən alqışlarla qarşılanıb.

Dahi şairin doğma yurdunda Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Festivalı silsilə tədbirlərlə davam edəcək.

Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Festivalı keçirilir

Noyabrın 26-dək dahi şairin söz işığında silsilə tədbirlər təşkil olunacaq

əvvəlki səh. 1-də

Nazir Nizami yaradıcılığının Azərbaycanın və Yaxın Şərqlin mədəniyyət və incəsənətinin müxtəlif sahələrinə təsirlərindən söz açdı. Qeyd etdi ki, dahi şairin lirikası, poemalarının müxtəlif süjetləri rəssamlıq, musiqi, teatr, balet və başqa sahələrin inkişafına töhfələr verib.

Anar Kərimov Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Festivalı haqqında da məlumat verdi. Bildirdi ki, festival çərçivəsində 15-26 noyabr tarixində Bakı və Gəncə şəhərlərində bir sıra tədbirlər – elmi konfranslar, teatr tamaşaları, konsertlər, kitab və rəsm sərgiləri keçiriləcək: "Zəngin proqramı malik festivalın Beynəlxalq Muğam Mərkəzində təşkil edilən ilk konserti Nizaminin sözlərinə yazılmış vokal əsərlərin təqdimi ilə başlayır. İnanıram ki, dahi Nizaminin sözlərinə Azərbaycanın görkəmli bəstəkarlarının yazdıqları əsərlər bu gün konsertə gələn hər kəsdə xoş ovqat yaradacaq".

Daha sonra konsert proqramı təqdim edildi. Proqramda Üzeyir Hacıbəyli, Qara Qarayev, Əfrasiyab Bədəlbəyli, Cahangir Cahanqirov, Ədilə Hüseynzadə, Ağabacı Rzəyeva, Süleyman Ələsgərov, müasir bəstəkarlar Dildad Əliyeva, PİKə Axundova, Ceyhun Allahverdiyev və Gülnaz Abdullazadənin Nizaminin sözlərinə bəstələdikləri əsərlər səsləndirildi.

Konsertdə tanınmış vokalçılar – Xalq artistləri Gülnaz İsmayılova, Samir Cəfərov, Əməkdar artist İlham Nəzərovv konsert-meysterlər Svetlana Əhmədova, Dildad Əliyeva və Üliyevə Kazımova müşayiət edirdi.

Gecədə Əməkdar müəllim Təranə Yusifovanın rəhbərliyi ilə Azərbaycan Milli Konservatoriyası tələbə xorunun çıxışı da maraqla qarşılandı.

***

Festivalın ikinci günü Gəncə şəhərində Nizami Poeziya Teatrının "Nizami işığında" tamaşası və Bakıda Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının repertuarında olan Qara Qarayev "Yeddi gözəl" baleti nümayiş olunub.

Festival çərçivəsində noyabrın 17-də Məhsəti Gəncəvi Mərkəzində "Gəncə şairlərinin őrən məclisi" ədəbi-bədii kompozisiyası və Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında Gənclər Kamera Orkestrinin və Azərbaycan Milli Konservatoriyası tələbə xorunun konserti olacaq.

Noyabrın 18-də Azərbaycan Dövlət Mahnı Teatrında N.Gəncəvinin "Leyli və Məcnun" poeması əsasında hazırlanmış tamaşa təqdim ediləcək. 19 noyabr tarixində Gəncə Dövlət Kukla Teatrında Nizami Gəncəvinin "Yeddi gözəl" poeması əsasında hazırlanan "Xeyir və Şər" uşaq tamaşası, 20 noyabrda isə Gəncə Dövlət Filarmoniyasında "Xəmsə" estrada qrupunun çıxışı olacaq.

Həmin gün Azərbaycan Milli Kitabxanasında Nizami Gəncəvinin əsərlərinə çəkilmiş miniatürlərdən ibarət sərgi açılacaq.

Noyabrın 23-də Azərbaycan Milli Kitabxanasında "Sözləri Nizaminindir" mövzusunda ədəbi-bədii qiraət, musiqi kompozisiyası və yeriadlı disk-albomun təqdimatı və həmin tarixdə Gəncə Urban Mərkəzində Gəncə şəhər uşaq incəsənət və rəssamlıq məktəblərinin iştirakı ilə "Xəmsə" motivləri üzrə çəkilmiş miniatürlərə həsr edilən rəsm əsərlərindən ibarət sərginin açılışı olacaq.

24-26 noyabr tarixində yerli və xarici elm adamlarının, nizamişünasların iştirakı ilə Bakıda "Nizami Gəncəvi: Mədəniyyətlər arasında körpü" mövzusunda beynəlxalq forum keçiriləcək. Festival noyabrın 26-da Gəncə şəhərində Göygöl Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblının Nizami Gəncəvinin 880 illiyinə həsr olunan konserti ilə yekunlaşacaq.

LALƏ

Milli xalça sənətimiz 11 ildir bəşəriyyətin incisi adını daşıyır

və İCESCO-nun xoşməramlı səfəri Mehriban xanım Əliyevanın dəstəyi ilə gerçəkləşib.

Şirin Melikova qeyd etdi ki, 17 noyabr Azərbaycan xalçaçılıq elminin banisi Lətif Kərimovun doğum günüdür. 1967-ci ildə Lətif Kərimovun təşəbbüsü ilə Bakıda unikal muzey – Azərbaycan Xalça Muzeyinin əsası qoyulub. Direktor həmçinin diqqətə çatdırırdı ki, tədbirdə muzeyin Ənənəvi texnologiya şöbəsində toxunan "Narlı", "Sor-sor" xalçalarının və çiylə palazın dəzgahdan kəsimi həyata keçiriləcək. Qeyd olundu ki, Azərbaycan Milli Xalça Muzeyi xalçaçılıq sənətinin inkişafı, qədim xalçatoxuma texnikalarının dirçəldilməsi, onların əsasında milli və ümumbəşəri əhəmiyyətli xalça nümunələrinin yaradılması istiqamətində yeni-yeni layihələr reallaşdırılır. İlk dəfə xovlu və bütün xovsuz xalçatoxuma texnikalarını tətbiq etməkə unikal "Narlı" xalçasının

tozunması da belə uğurlu layihələrdən biridir. Toxucudan yüksək peşəkarlıq tələb edən bu nadir sənət əsəri 8 ay müddətində ərşəyə gəlib. Ənənəvi texnologiya şöbəsinin fəaliyyət istiqamətlərindən biri də muzeyin kolleksiyasında qorunan nadir eksponatların replikalarnın hazırlanmasıdır. Tədbirdə kəsimi həyata keçiriləcək belə nümunələrdən biri italyalı xalça kolleksiyası Erminio Boddininin 2020-ci ildə muzeyimizə hədiyyə etdiyi, 1811-ci ildə Şirvanda toxunmuş məşhur "Sor-sor" namazlıq xalçasının replikasıdır. Mükəmməl kompozisiya quruluşu, orijinal nümunə ilə eynilik təşkil edən rəngləri, ahəngdarlığı ilə gözoxşayan xalça 3 ay müddətində toxunub.

Daha sonra Əməkdar incəsənət xadimi, professor Kültür Əliyeva, Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının professoru, Lətif Kərimovun tələbəsi Məmmədhusəyn Hüseynov, Şuşa Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Vüsalə Fətullayeva çıxış edərək Lətif Kərimovun həyat və yaradıcılıq yolundan söz açdılar, xatirələrini bölüşdülər.

Tədbirdə Təhsil Nazirliyi 2 nömrəli Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzi rəqs ansamblının, müğənni Çinarə Məlikzadənin vətənpərvərlik ruhunda ifaları təqdim edildikdən sonra xalçaların hanadan kəsimi gerçəkləşdi.

L.AZƏRİ

Qobustan qoruğunda “Yurdda bayram” tərəkəmə festivalı

“Xalqımızın irsini, adət-ənənələrini əks etdirən tədbirləri Qarabağda da təşkil edəcəyik”

əvvəli səh. 1-də

Nazir qeyd etdi ki, ölkənin gələcəyini müəyyən edən digər mühüm amil elm, təfəkkür və xalqın böyük dühəlidir: “Bildiyiniz kimi, ölkə başçısının müvafiq sərəncamı ilə bu il Azərbaycanda “Nizami Gəncəvi ili” elan edilib. Bu sərəncam bir daha göstərir ki, Azərbaycan öz mütəfəkkir və şairlərinə böyük önəm verir. Üçüncü amil mədəniyyətimizdir. Bugünkü tədbir məhz onun göstəricisidir. Bu tədbirlərin mütləq davamı gələcək. Xalqımızın irsini, qədim adət-ənənələrini əks etdirən belə tədbirləri işğaldan azad edilmiş torpaqlarımızda, Qarabağda da keçirəcəyik. Bu cür tədbirlərin təşkilı ölkəyə turistlərin cəlb olunmasına da kömək edir”.

Anar Kərimov bayram tədbirində Vətən müharibəsi qazilərinin də iştirak etməsindən məmnunluğunu bildirdi: “Allah qazilərimizə şəfa versin, şəhidlərimizə rəhmət ələsin”.

Sonra söz festivalın musiqili iştirakçlarına verildi. Əməkdar artistlər İlkin Əhmədov, Nigar Şabanova, həmçinin Aşıq Əli, müğənnilər Amil Həsənoğlu, Vüsal Hacıyev və digərləri vətənpərvər ruhlu ifaları ilə festival iştirakçlarına xoş anlar yaşatdılar.

“Cəngi” sədaları altında kəndirbazlar və pəhləvanlar öz məharətlərini göstərdilər.

Qonaqlar tərəkəmə obası ilə tanış oldular. “Yurdda bayram”da xalçaçılıq, zərgərlik məhsulları, tərəkəmələrin meişətini, təsərrüfatını əks etdirən nümunələr və milli geyimlərdən ibarət sərgilər təşkil olunmuşdu. Eyni zamanda xeyriyyə məqsədilə Daun sindromlu uşaqların əl işlərindən ibarət satış-sərgi də keçirildi.

Tərəkəmələrin maldarlıq təsərrüfatına aid heyvanlardan ibarət təmaslı mini zooparkla tanışlıq və

uşaqlar üçün təşkil olunmuş “Oxatma meydançası” festival iştirakçıları tərəfindən maraqla qarşılandı.

Sonda qonaqlar festival meydanında qurulmuş çadırlarda tərəkəmə süffresinin yeməklərindən daddılar.

Qeyd edək ki, əsas məşğuliyyətləri heyvandarlıq olan tərəkəmə tayfaları yazın axırları, yayın əvvəllərində yaylaqlara, payızda isə arana – qışlaqlara köçürlər. Qobustan qoruğu ərazisində və ondan kənarda yerləşən qədim qışlaqlar təxminən 5 minillik tarixi – yaylaq-qışlaq maldarlığının həyat tərzini əks etdirir. Burada aparılan tədqiqatlar da onu göstərir ki, Tunc dövründən etibarən Qobustanda qayaüstü təsvirlər məhz belə qışlaqlarda yaşayan elatlar tərəfindən yaradılıb.

NURƏDDİN

Azərbaycan Yaradıcı Sənayələr Federasiyası Britaniyanın müvafiq qurumları ilə əməkdaşlıq edəcək

Federasiyanın idarə heyətinin sədri Vasif Eyvazadə Londonda görüşlər keçirib

Mədəniyyət Nazirliyi Aparatının rəhbəri, Azərbaycan Yaradıcı Sənayələr Federasiyası idarə heyətinin sədri Vasif Eyvazadə Londonda səfərdə olub, bir sıra görüşlər keçirib.

Britaniya Şurasının (British Council) direktor müavini Cortina Butler ilə görüşdə qarşılıqlı əməkdaşlıq, “Creative spark”, “Crafting future” proqramları, yaradıcı sənayələrin inkişafı barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

V.Eyvazadə Britaniya Şurasının Bakı ofisi vasitəsilə xüsusilə ölkəmizdə yaradıcı sənayələrin inkişafına dəstəyin yüksək qiymətləndirildiyini, bu çərçivədə

daha dərin əməkdaşlığa maraqlı olduğumuzu vurğulayaraq, ötən ay Azərbaycan Yaradıcı Sənayələr Federasiyasının təsis edilməsinin də bu əməkdaşlığın təhəssüsü olduğunu deyib. Bildirib ki, Azərbaycan Yaradıcı Sənayələr Federasiyası ilə Birləşmiş Krallığın Yaradıcı Sənayələr Federasiyası və “Kreativ İngiltərə” Təşkilatı ilə əməkdaşlığın qurulması üçün ilk addımlar atılıb.

Cortina Butler Azərbaycanla hərtərəfli əməkdaşlığın səviyyəsindən məmnunluğunu bildirərək Yaradıcı Sənayələr Federasiyasının yaradılmasının bu sahənin biznes olaraq inkişaf etdirilməsinə, təşkilatlanmaya böyük dəstək ola biləcəyinə inandığını qeyd edib. V.Eyvazadə söhbət əsnasında Azərbaycanın BMT Sivilizasiyalar Alyansı ilə birgə postkonflikt dövründə “Mədəniyyət naminə sülh” qlobal kampaniyasını elan etdiyini diqqətə çatdırıb və dekabrın 2-də kampaniyanın tərəfdaşlar forumunun keçiriləcəyi barədə məlumat verib. Britaniya Şurasının dünyanın 100-dən çox ölkəsində fəaliyyət göstərdiyi nəzərə alınaraq, sülh və mədəniyyət ideyalarının yayılması üçün bu təşkilatla da əməkdaşlığa və tərəfdaşlığa hazır olduğumuz vurğulanıb.

C.Butler bu təşəbbüsə yüksək qiymətləndirdiyini və bununla bağlı daha çox məlumat əldə etdikdən sonra təşkilatın mövqeyini bildircəyini deyib.

Səfər çərçivəsində Vasif Eyvazadə Britaniya Kitabxanasının əqli mülkiyyət və biznesin inkişafı sahələrinə rəhbərlik edən Isabel Osvel ilə də görüşüb.

Görüşdə İ.Osvel kitabxananın inklüziv, tədqiqat və biznes mərkəzə çevrildiyini bildirərək kitabxana nəzdində yaradılmış Biznes və İP Mərkəzinin fəaliyyəti barədə təqdimat edib. Qeyd edib ki, burada həm startaplar, həm də xarici ölkələrdə bizneslə məşğul olmaq istəyənlər üçün xüsusi təqdimatlar və görüşlər təşkil edilir. Ziyarətçilər xarici ölkələrin biznes mühiti və onu tənzimləyən qanunvericilik, vergi siyasəti barədə burada ətraflı məlumat əldə edə bilərlər.

Daha sonra Britaniyanın ən innovativ və rəqəmsal təşkilatlarından biri olan “Catapult” şirkəti ilə tanışlıq təşkil edilib. Şirkətin rəhbəri təşkilat olaraq innovativ və rəqəmsal həllər təklif etdiklərini və nəticə etibarilə iş və biznesin sürətlənməsinə təkan verdiklərini diqqətə çatdırıb.

Görüşlərdə İngiltərə Yaradıcı Sənayələr Federasiyasının qurucularından olan Con Nyubig iştirak edib, Azərbaycan Yaradıcı Sənayələr Federasiyası ilə gələcək əməkdaşlıq perspektivləri barədə fikirlərini bölüşüb.

“İşğal illərində talanmış muzey ekspонатlarının çoxunun taleyi məlum deyil”

“İlk növbədə azad olunmuş ərazilərdə düşmən tərəfindən talan edilmiş mədəniyyət obyektlərinin, muzey ekspонатlarının siyahısını hazırlamalıyıq”.

Bu sözləri mədəniyyət naziri Anar Kərimov noyabrın 15-də Qobustan qoruğunda keçirilən “Yurdda bayram” festivalında jurnalistlərə açıqlamasında dedi.

Nazir bildirdi ki, işğal illərində talanmış muzey ekspонатlarının çoxunun taleyi məlum deyil: “Amma bəziləri haqqında məlumatımız var. Biz bu məlumatları toplayıb beynəlxalq konvensiyalar çərçivəsində iddialar qaldıracağıq. Məqsədimiz budur ki, bizdən oğurlanmış və Azərbaycana məxsus sənət əsərləri özümüzə qaytarılsın. Bilirsiniz ki, Ermənistan işğal zamanı Şuşadan oğurladıqları xalçaların sərgisini keçirmişdi. Bunu fəxrə də göstərdilər. Bu, cinayət olmaqla yanaşı beynəlxalq hüquqa qarşı hörmətsizlikdir. Biz bu barədə UNESCO-ya da dərhal məlumat verdik. Bundan sonra da bu işlər mütəmadi olaraq davam etdiriləcək. Biz erməniləri rahat qoymayacağıq. Onlar başa düşəcəklər ki, oğurlanmış bu sənət əsərləri mütləq Azərbaycana qaytarılmalıdır”.

ABŞ-in Metropoliten Muzeyində Nizami Gəncəvinin fars şairi kimi təqdim edilməsinə münasibət bildiren nazir bəzi ölkələrdə məqsədli şəkildə Azərbaycana aid olan görkəmli şəxsiyyətlər, eləcə də sənət əsərləri ilə bağlı həqiqətlərin təhrif edilməsinin təəssüf doğurduğunu qeyd etdi. “Bu, illərdir bizə qarşı aparılan böyük bir kampaniyadır. Mütəmadi olaraq xaricdə olan tərəfdaşlarımızı və mədəniyyət institutlarını xəbərdar etməyə çalışırıq. Burada məlumatlılıq səviyyəsinin artırılması önəmlidir. Dünyaya göstərməliyik ki, Nizami Gəncəvi də, Füzuli də, xalçalarımız da Azərbaycan xalqına məxsusdur. Bu, uzunmüddətli bir işdir və bu istiqamətdə fəaliyyətimizi davam etdirməliyik. Biz bu cür mənimşmələrin qarşısını almaqda qərarlıyıq”, – deyər nazir bildirdi.

“Görünməyən incəsənət. İmkan sərhədlərini genişləndirərək”

əvvəli səh. 1-də

Ekspонатların bir hissəsi – yurta (çadır) üçün keçə örtüyü fraqmentinin Sankt-Peterburq mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanıb. Layihənin digər hissəsi isə – dünyanın ən qədim xovlu xalçası hesab

edilən “Pazırq” xalçasının taktik fraqmentləri Azərbaycan Milli Xalça Muzeyi ilə əməkdaşlıq nəticəsində yaradılıb.

Tədbirdə Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin direktoru Şirin Məlikova və Azərbaycan Respublikasının Sankt-Peterburqdakı baş konsulu Sultan Qasımov iştirak ediblər. Sərginin açılışı pandemiya ilə əlaqədar olaraq onlayn şəkildə baş tutub.

Sərgini açan Dövlət Ermitajının direktoru Mixail Piotrovski layihə haqqında məlumat verib, əməkdaşlığa görə Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirib. O, sərgidə nümayiş olunan ekspонатlardan biri – “Pazırq” qurqanında yurta örtüyünün atlı və ilahi təsviri olan keçə fraqmentinin taktik nümunəsini Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinə hədiyyə edib. Bütün ekspонатların məbliyyəti qeyd edən M.Piotrovski onların yaxın gələcəkdə bu muzeyin ənənəsinə çevrilmiş Ermitaj günlərində dünyanın bir sıra ölkələrində nümayiş etdiriləcəyini bildirdi.

Şirin Məlikova çıxış edərək 2019-cu ildə Milli Xalça Muzeyinin təqdim etdiyi görmə qabiliyyəti məhdud insanlar üçün nəzərdə tutulmuş “Sərhədsiz muzey” layihəsi haqqında məlumat verib. Bu layihənin Azərbaycanın muzey işində inklüziv istiqamətdə inkişafı flaqmanı olduğunu deyən direktor bildirdi ki, muzeyin eksperimental laboratoriyasının mütəxəssisləri əsas kimi özündə xovlu və xovsuz toxumaları birləşdirən qədim texnologiyadan istifadə ediblər. Bu texnologiya əsasında bir neçə il əvvəl taktik təəssüfat üçün əlçatan olan relyef replikaları işlənilib hazırlanıb. 2019-cu ildə bu layihənin təqdimatında UNESCO proqramı çərçivəsində Bakıya ustad dərsləri keçmək üçün gəlmiş Dövlət Ermitajının Qiymətli və arxeoloji metalların elmi bərpası laboratoriyasının rəhbəri İqor Malkiel də iştirak edib. O, sözügedən layihədən ilhamlanıb, Ermitajda bu barədə danışıb və bunun sayəsində əməkdaşlıq yaranıb. İ.Malkiel Ermitajın bu layihəsinin kuratorudur. Ermitajın laboratoriyasında “Pazırq” xalçası üçün rəng şkalası hazırlanıb, Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin laboratoriyasında isə müəyyən çalardə yun seçilib və iplər təbii boyalarla boyanıb. Bundan sonra muzeyin Ənənəvi texnologiya şöbəsində fraqmentlərin çeşniliyi yaradılıb və onların əsasında məşhur Ermitaj ekspонатının taktik replikaları toxunub.

“Cartier” Zərgərlik-Saat Evinin Rusiya və MDB ölkələrində marketing və kommunikasiya üzrə direktoru Sergey Xiruntsev çıxışında deyib: “Biz şadiq ki, Dövlət Ermitajı insanların fiziki vəziyyətdən asılı olmayaraq dünya incəsənəti şədəvrlərinin onlar üçün əlçatan olmasını təmin etmək imkanlarını axtarmaqda davam edir. Bu, “Cartier” evinin dəyərlərinə və öhdəliklərinə tamamilə uyğundur. Bu təşəbbüsün bir hissəsi olmaq bizim üçün fəxrdir”.

Qeyd edək ki, sərgi dekabrın 12-dək davam edəcək.

Bölgələrdən qısa xəbərlər

Masallı Regional Mədəniyyət İdarəsi (RMI) Masallı rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə “Ümummilli lider Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının müəllifidir” mövzusunda tədbir keçirilib. Masallı rayon Mərkəzi Kitabxanasında və Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyində də 12 Noyabr – Konstitusiya Günü münasibətilə tədbirlər keçirilib. Yardımlı rayon Heydər Əliyev Mərkəzində “Heydər Əliyev konstitusiyamız və milli ideologiyamızın banisidir” adlı tədbir təşkil olunub.

Xaçmaz RMI Quba rayon MKS-nin Künətkəzma kənd kitabxana filialı tərəfindən Konstitusiya Günü ilə əlaqədar tədbir keçirilib.

Ağstafa RMI Ağstafa rayon Heydər Əliyev Mərkəzi və MKS-nin birgə təşkilatçılığı ilə “Qanunun aliliyi” adlı tədbir keçirilib. Qazax Dövlət Rəsm Qalereyasında “Hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğuna gədən yol” başlığı altında konfrans, Tovuz rayon Heydər Əliyev Mərkəzi və MKS-nin təşkilatçılığı ilə “Dövlətin ən ali hüquqi qüvvəyə malik qanunu” mövzusunda tədbir təşkil edilib.

İsmayılı rayon Diyalı kəndindən olan Vətən müharibəsi şəhidi Orxan Lətiflinin anım günündə kənddə xatirə abidə-kompleksin açılış mərasimi olub. Mərasimdə İsmayılı RİH-nin başçısı Nahid Bağirov, RMI-nin rəisi Elçin Nəcəfov, idarə və müəssisələrin əməkdaşları, şəhid ailələri iştirak ediblər.

Şəki RMI Qax rayon Heydər Əliyev Mərkəzində “Hərbi qənimətlər parkı” adlı sənədli filmi nümayiş olunub.

Sabirabad RMI Sabirabad rayon Mədəniyyət Mərkəzi və rayon MKS-nin birgə təşkilatçılığı ilə əlamətdar günə həsr edilmiş sərgi təşkil olunub. İdarənin rəisi Fərid Qurbanzadə, Mədəniyyət Mərkəzi və kitabxananın əməkdaşlarının iştirak etdiyi sərgidə kitablar, fotolar və mərkəzin nəzdində fəaliyyət göstərən rəsm dərnəyi üzvlərinin əl işləri nümayiş olunub.

Şəmkir RMI-nin Göygöl rayonu üzrə nümayəndəliyi tərəfindən təşkil olunan tədbirdə çıxışlardan sonra Konstitusiya Gününe həsr edilən videoçarx nümayiş etdirilib.

Şəki RMI Qax rayon Əmbərcay kənd kitabxanası və klubun birgə təşkilatçılığı ilə “Hüquqlarım və vəzifələrim” adlı tədbir keçirilib. Balakan rayon Qaysa kənd Folklor evində “Qanunlarımızı öyrənək” başlığı altında tədbir təşkil olunub.

Ağcabədi RMI Ağdam rayon Mədəniyyət Mərkəzində Azərbaycan Respublikasının Rəqs Assosiasiyası tərəfindən “Qarabağ kuboku” üzrə rəqs yarışması keçirilib. Yarışda Ağdam rayon Mədəniyyət Mərkəzinin “Turaci” rəqs qrupu və respublikanın digər rayonlarının rəqs qrupları iştirak ediblər. “Turaci”nin şagirdləri yarışın əsas mükafatı olan “Qarabağ kuboku”na layiq görüldülər.

Sumqayıt RMI Qubadlı rayon F.Hüseynov adına Mahmudlu kənd Uşaq musiqi məktəbi Fortepiano şöbəsinin 4-cü sinif şagirdi Aynaxanım Ağazadə Bakıda keçirilən “Payız Əfsanələri – 2021” incəsənət müsabiqəsində 1-ci, ikinci sinif şagirdi Ayyıl Talibova isə II yere layiq görüldü.

Bərdə RMI Tərtər rayon Mədəniyyət Mərkəzinin tabeliyində olan Yuxarı Qapanlı kənd Mədəniyyət evi Milli Dirçəliş Gününe həsr olunmuş tədbir keçirib.

Gəncə RMI Gəncə şəhər MKS-nin Mərkəzi Kitabxanasının Uşaq şöbəsi “Azərbaycan ədəbiyyatının folklor inciləri” başlığı altında sərgi təşkil edib. Samux rayon Heydər Əliyev Mərkəzində Qarayeri qəsəbə 1 sayılı məktəb-liseyin 9-cu sinif şagirdi Fatimə Abdulsəlimovanın “Vətənim mənim” adlı rəsm sərgisi keçirilib. Gəncə RMI-nin rəisi Vasif Cənnətov sərgidə iştirak edərək gənc rəssama yaradıcılıq uğurları arzulayıb.

Hazırladı: N.MƏMMƏDLİ

Əməkdar memar Rasim Əliyev vəfat edib

Azərbaycan mədəniyyətinə ağır itki üz vermişdir. Müasir Azərbaycan memarlıq məktəbinin tanınmış nümayəndəsi, Dövlət mükafatı laureatı, Əməkdar memar Rasim Həsən oğlu Əliyev 2021-ci il noyabrın 13-də, ömrünün 88-ci ilində vəfat etmişdir.

Görkəmli memarın Rasim Əliyevin vəfatı ilə bağlı Prezident İlham Əliyev, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva, dövlət və hökumət rəsmiləri, eləcə də sənətkarın həmkarları adından rəsmi nekroloq yayımlanıb.

Nekroloqda qeyd olunur ki, Rasim Əliyev 1934-cü il iyul ayının 16-da Gəncə şəhərində anadan olmuşdur. O, 1958-ci ildə Azərbaycan Politehnika İnstitutunu memarlıq ixtisası üzrə bitirmişdir. Ali təhsilini başa vurduqdan

sonra, 1958–1965-ci illərdə “Azərdövləttiya” İnstitutunda işləmişdir. 1965–1974-cü illərdə Bakı şəhərinin baş memarının birinci müavini və 1974–1988-ci illərdə baş memarı vəzifələrində çalışmış, eyni zamanda 1980–1988-ci illərdə Azərbaycan Memarlar İttifaqının katibi olmuşdur.

Rasim Əliyev həyatını quruculuq işlərinə sərf edərək Azərbaycanda şəhərsalma, tikinti və memarlıq sahəsinin inkişafına layiqli töhfələr vermişdir. O, Bakının, eləcə də respublikanın digər şəhərlərinin planlaşdırılması və tikintisinə dair çox sayda layihənin müəllifi olmuşdur. İçərişəhərin regenerasiya planı da bilavasitə onun başçılığı ilə hazırlanmışdır. Ölkə miqyasında bir sıra obyektlərin layihələndirilməsi işinə rəhbərlik edən Rasim Əliyev özünün yüksək peşəkarlığı, təşəbbüskarlığı və əməksevərliyi sayəsində həmin layihələrin uğurla həyata keçirilməsində təqdirləyiq fəaliyyət göstərmişdir. Heydər Əliyev adına Bakı Beynəlxalq və Naxçıvan hava limanlarının, Bakı Metropolitinin bir neçə stansiyasının, Bakı şəhərinin simasını müəyyənləşdirən bir çox binaların, yaşayış massivlərinin və əsas parkların, habelə paytaxtda və digər şəhərlərimizdəki mərkəzi meydanların və mədəniyyət saraylarının, həmçinin xatirə abidələrinin işlənilib hazırlanmasında onun əvəzsiz xidmətləri vardır. Sənətkarın layihələndirdiyi bütün bu memarlıq nümunələri özünün maraqlı həcm-məkan kompozisiyası və monumentallığı ilə seçiyələnir. Rasim Əliyev zəngin irsi ilə memarların gənc nəslinin bədii-estetik zövqünün formalaşmasında və peşəkarlığının təşəkkülündə mühüm rol oynamışdır.

Rasim Əliyevin ölkəmizdə memarlığın inkişafında xidmətləri və şəhərsalma sahəsindəki uzunmüddətli səmərəli fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilmişdir. O, 1979-cu ildə “Əməkdar memar” fəxri adını almış, 1982-ci ildə Dövlət mükafatına layiq görülmüş, 2000-ci ildə müstəqil Azərbaycan Respublikasının ali dövlət mükafatlarından olan “Şöhrət”, 2009-cu ildə “Şərəf” və 2014-cü ildə “İstiqlal” ordenləri ilə təltif edilmişdir.

Tanınmış memar, səmimi insan Rasim Həsən oğlu Əliyevin əziz xatirəsi onu tanıyanların qəlbində həmişə yaşayacaqdır. Allah rəhmət eləsin.

“Mən hicranla dolu ömür sürmüşəm”

Balaş Azəroğlunun 100 illiyi münasibətilə onlayn konfrans

Xalq şairi, görkəmli ədəbiyyatşünas Balaş Azəroğlunun (1921-2011) 100 illik yubileyi münasibətilə “Mən hicranla dolu ömür sürmüşəm” adlı videokonfrans keçirilib.

Konfransın moderatoru, Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin eksperti Əkbər Qoşalı çıxış edərək bildiri ki, bu il Balaş Azəroğlunun anadan olmasının 100, vəfatının 10-cu, həmçinin şairin həyat yoldaşı Mədinə Gülgünün (1926-1991) anadan olmasının 95, vəfatının isə 30-cu ildönümüdür: “Adları çəkiləndə Güneyli-Quzeyli Azərbaycan yada düşən, öz yaradıcılıqlarında daha çox Vətəndən, xalqın azadlıq ruhundan yazan bu şairlərimizin ruhunu yad etmək vəfa borcudur”.

Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri Qənirə Paşayeva Balaş Azəroğlu və onun ömür-gün yoldaşı Mədinə Gülgünün şeirlərini hələ uşaq vaxtlarından sevä-sevä oxuduğunu, ailəsində Güney Azərbaycanla bağlı ədəbiyyatın həmişə əziz tutulduğunu vurğulayıb: “Mən televiziya işləyərkən Balaş Azəroğlu ilə dəfələrlə görüşmüşəm, Güney Azərbaycan ədəbiyyatının tarixi haqqında onun qiymətli fikirlərini dinləmişəm. Balaş müəllim canlı ensiklopediya idi, xatirələri çox zəngin idi”.

Millət vəkili B.Azəroğlu və M.Gülgünün seçmə şeirlərindən ibarət kitabın nəşr edilməsi təşəbbüsü ilə çıxış edib. O, həmçinin bu ilin dekabrında M.Gülgünün 95 illik yubileyinə həsr olunmuş konfransın da planlaşdırıldığını bildirib.

Mədəniyyət Nazirliyi Kitab sənayesi şöbəsinin müdiri Akif Marifli nazir Anar Kərimovun salamlarını konfrans iştirakçılarına çatdırıb. Şairin həyat və yaradıcılığı haqqında fikirlərini bölüşən şöbə müdiri qeyd edib ki, Balaş Azəroğlunun bədii irsində vətənpərvərlik mövzusu qırmızı xətlə keçir: “Əsərlərində Vətənə bağlılıq, milli oyanış və azadlıq uğrunda mübarizəni tərənnüm edən şair bu əqidəsinə hər zaman sadiq qalıb. Dilimizi dərinlən duyan, onun bədii çalarlarını yaxşı bələd olan Balaş Azəroğlu yenilikçi ruhu ilə forma və məzmun baxımından ədəbiyyatımızı zənginləşdirib, xalqa bir daha sevdirib”.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyi sədrinin müavini Rəşad Məcid qurumun rəhbəri, Xalq yazıçısı Anarın salamlarını çatdırıb, Balaş Azəroğlu ilə bağlı xatirələrini danışib.

Xalq şairinin oğlu Etibar Abizadə, şair, ədəbiyyatşünas Tərənə Turan Rəhimli, musiqişünas Maya Qafarova, “Vektor” nəşriyyatının rəhbəri Elçin İsgəndərzadə və başqaları Balaş Azəroğlunun gənc nəsllə örnək həyat və yaradıcılığı haqqında mülahizələrini bölüşüblər.

4 tədbir

Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərində Müstəqil Dövlətlər Birliyinin (MDB) yaranmasının 30 illiyi münasibətilə tədbir keçirilib. Noyabrın 11-də hibrid formatda təşkil olunan tədbirə videobağlantı vasitəsilə Azərbaycan Respublikası mədəniyyət nazirinin müavini Sevdə Məmmədaliyeva da qatılıb.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Rusiya Federasiyası mədəniyyət nazirinin müavini – stats-katib Alla Manilova ötən dövr ərzində MDB-yə üzv dövlətlərin bir çox sahələrdə təcrübə mübadiləsi apardığını, bu illərdə çoxsaylı birgə mədəni tədbir və layihələrin həyata keçirildiyini deyib.

Açıılış nitqlərindən sonra A.Manilovanın moderatorluğu ilə “Təcrübə və innovasiyalar” adlı ilk panel işə başlayıb. Paneldə çıxış edən mədəniyyət nazirinin müavini Sevdə Məmmədaliyeva 30 illik inkişaf kontekstində MDB-nin keçdiyi yola nəzər salaraq, Azərbaycanın təşkilatla humanitar sahədə əməkdaşlığının, reallaşdırılan tədbir və layihələrin əhəmiyyətini qeyd edib.

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq-Qarabağ münaqişəsinin artıq tarixdə qaldığını vurğulayan nazir müavini hazırda işğaldan azad olunmuş ərazilərdə mədəni irsin dirçəldilməsi və Qarabağın mədəni ruhunun bərpası istiqamətində Azərbaycan dövləti tərəfindən aparılan işlər haqqında söz açaraq bölgənin yenidən mədəniyyət məkanına çevriləcəyinə əminliyini ifadə edib.

Bununla yanaşı, Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq miqyasda bir sıra vacib təşəbbüslərlə çıxış etdiyini bildiren S.Məmmədaliyeva mədəniyyətlərarası dialoq və ölkəmiz tərəfindən irəli sürülmüş “Peace4Culture (Mədəniyyət naminə sülh)” qlobal təşəbbüsü haqqında məlumat verərək dövlətimizin dayanıqlı inkişafa və inklüziv gələcəyə fokuslandığını deyib.

“Orta əsr Ağsu Şəhəri” qoruğunda “Zəfər qəhrəmanları” sərgisi

Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin tabeliyində fəaliyyət göstərən “Orta əsr Ağsu Şəhəri” Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğu və “Miras” Mədəni İrsin Öyrənilməsinə Kömək İctimai Birliyinin birgə təşkilatçılığı ilə “Zəfər qəhrəmanları” sərgisi açılıb.

Qoruğun direktoru, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Fariz Xəlilli bildirib ki, sərgidə Birinci və İkinci Qarabağ müharibələrinin şəhidlərinə və iştirakçlarına məxsus geyimlər, mülki və hərbi əşyalar, fotolar, sənədlər, medallar və sair eksponatlar nümayiş olunur. Qeyd edib ki, qoruq əməkdaşları və ictimai birliyin üzvləri Ağsu şəhərində və kəndlərdə, Bakı və Sumqayıt şəhərlərində yaşayan şəhid ailələri ilə görüşüb, onlardan övladları haqqında məlumatlar toplayıblar. Sərginin əsas hissəsini Ağsu rayonundan 44 günlük Vətən müharibəsində şəhidlik zirvəsinə ucalan 34 nəfərin əşyaları, foto və sənədləri təşkil edir.

AMEA Arxeologiya, Etnoqrafiya və Antropologiya İnstitutunda Albanşünaslıq Mərkəzinin rəh-

bəri, professor Qafar Cəbiyev, Azərbaycan Texniki Universitetinin professoru Şikar Qasimov, Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin nümayəndəsi Fariz Hüseynli, Ağsu Rayon İcra Ha-

“Qarabağda Türk Dünyası Mədəniyyət Mərkəzinin inşa olunmasını təklif edirik”

Türk dünyasının ayrılmaz parçası olan doğma Qarabağda – gözəl Şuşada Türk Dünyası Mədəniyyət Mərkəzinin inşa edilməsini təklif edirik. Tərəfimizdən bu istiqamətdə işlər aparılmıqdır. Bu mərkəz tariximizin, mədəniyyətimizin, irsimizin birləşdiyi məkan olacaq, həmrəyliyəmizin simvollarından birinə çevriləcək, əbədi qardaşlığımızın yeni bir sübutu olacaq.

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Günay Əfəndiyeva bu sözləri noyabrın 11-də İstanbulda Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası xarici işlər nazirlərinin 8-ci toplantısında çıxışı zamanı bildirib.

Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı şanlı Zəfərin bütün Türk dünyasının Qələbəsi olduğunu vurğulayan G.Əfəndiyeva deyib: “Bu Zəfər bütün Türk dünyasını birləşdirdi. Türkiyənin Azərbaycana dəstəyi bütün dünyaya həqiqi qardaşlığın və dostluğun nümunəsi oldu. Müstəqilliklərinin 30-cu ildönümündə türkdillli dövlətlər bir daha ortaq dəyərlərə sahib olduqlarını sübut etdilər. Bu dəyərləri, zəngin irsimizi unutmadan, dünyaya tanıtmıq Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun ən vacib öhdəliklərindən biridir”.

Fondun bu istiqamətdə həyata keçirdiyi layihə və tədbirlərdən bəhs edən G.Əfəndiyeva bu il fondun sənədlərinin təsdiqləndiyini də diqqətə çatdırıb və buna görə qurucu üzv ölkələr – Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan və Qırğızıstanın dövlət başçılarına dərin minnətdarlığını bildirib.

Müstəqil Dövlət Birliyinin 30 illiyinə həsr edilmiş tədbir

XXI əsrdə qlobal müstəvidə cərəyan edən proseslər və planetimizin gələcəyinə dair müasir dünyanın baxışlarını təhlil edən nazir müavini başçılığının xoşbəxt gələcəyi üçün mədəniyyət sahəsinin artan əhəmiyyətini diqqətə çatdırıb. Sonda MDB-nin 30 illik yubileyi münasibətilə bütün iştirakçıları təbrik edən S.Məmmədaliyeva regiona sülh, əmin-amanlıq və mədəniyyətin çiçəklənməsini arzulayıb.

Məzmunlu çıxış üçün S.Məmmədaliyevaya təşəkkürünü bildiren Rusiya mədəniyyət nazirinin müavini A.Manilova 2021-ci ildə COVID-19 pandemiyası səbəbindən keçirilməsi təxirə salınan IX Sankt-Peterburq Beynəlxalq Mədəniyyət Forumunun 2022-ci ildə təşkil ediləcəyini və Azərbaycanın “Qonaq ölkə” fəxri statusunda foruma qatılacağını bir daha elan edib. Tədbirdə digər üzv ölkələrdən rəsmilər də çıxış ediblər.

kimiyyətinin əməkdaşı Bəxtiyar Məmmədov çıxış edərək Vətən müharibəsindən, müzəffər Ali

Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan tarixi Qələbədən, Ordumuzun şücaətindən bəhs ediblər, sərginin vətənpərvərlik, qəhrəmanlıq tariximizin yaşadılması baxımından əhəmiyyəti vurğulanıb.

Şəhid ailələrinin üzvləri Şölə Vahabova, Əslə Təhməzova, Könül Quliyeva, Fəxriyyə Xəlilova, Narınc Məlikova, Həbil Cəbiyev, Namiq Cəfərov, Mirzə Şamilov, Əfsanə Ələkbərova şəhidlərlə bağlı xatirələrini bölüşüb, sərginin təşkilatçılarına təşəkkürlərini bildiriblər.

Sonra sərgiyə baxış keçirilib. Sərgi ilin sonunadək ziyarətçilər üçün açıq olacaq.

“Sözün sehri” regional televiziya müsabiqəsi başa çatıb

“Nizami Gəncəvi ili” münasibətilə Ağdaş Regional Mədəniyyət İdarəsi (RMI), “ARB”, “ARB Günəş” və “EL” televiziya-larının birgə layihəsi olan “Sözün sehri” şeir qıraətli müsabiqəsi haqqında məlumat vermişdik.

Avqust ayında ilk seçim turu keçirilən müsabiqənin məqsədi Ağdaş RMI-nin şəbəkəsinə aid olan Ağdaş, Göyçay, Ucar və Zərdab rayonlarından istedadlı qıraətçilərin aşkara çıxarılması və onların bölgələrdə tanıtılmasıdır.

Tanınmış pedaqoq Bəylər Bəylərov, Nizami adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi Aran filialının rəhbəri, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Yaqut Bahadırqızı və şair, qıraətçi Vəqif Yaquboglundun münisfiyi ilə keçirilən şeir qıraətli yarışması yeddı həftə davam edib.

Noyabrın 10-da müsabiqənin finalı və qaliblərin mükafatlandırma mərasimi gerçəkləşib. Ağdaş, Göyçay, Ucar və Zərdab rayonlarını təmsil edən, 14 və yuxarı yaş kateqoriyasında olan bədii qıraət həvəskarları öz bacarıqlarını nümayiş etdiriblər.

Münisflər heyətinin qərarı ilə Ağdaş rayonundan Turanə Şixəliyeva I, Göyçaydan İradə Məmmədova II, yenə Ağdaşdan Əfsanə Dostuyeva III yerlərə layiq görüldüblər. Qaliblərə diplom və hədiyyələr təqdim olunub.

Müsabiqə “ARB Günəş” və “EL” televiziya kanalları tərəfindən yayımlanıb.

“Keşikçidağ” qoruğuna yeni avtomobil yolunun inşası davam etdirilir

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi (AAYDA) tərəfindən turizmin inkişafı və yeni turizm marşrutlarının yaranmasına gətirib çıxaracaq yol infrastrukturunu layihələrinin icrası həyata keçirilir. Bu çərçivədə Ağstafa rayonundakı “Keşikçidağ” Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğuna gedən yeni avtomobil yolunun inşası davam etdirilir.

AAYDA-dan verilən məlumata görə, “Keşikçidağ” qoruğuna çəkilən yeni yol başlanğıcını Ağstafa-Poylu-Gülcüstan Respublikası ilə dövlət sərhədi avto-

mobil yolunun 38-ci km-dən götürür. II texniki dərəcəyə uyğun olaraq inşa edilən avtomobil yolunun uzunluğu 32 km

təşkil edir. Layihə çərçivəsində yolun torpaq yatağının eni 15 metr, asfalt-beton örtüyünün eni 9 metrdir.

Hazırda zəruri materialdan istifadə olunmaqla yeni yol əsasının inşası, yol əsası hazır olan hissələrə isə yeni asfalt-beton örtüyünün döşənməsi işləri icra olunur.

Layihənin sonuncu mərhələsində avtobus dayanacaqlarının inşası, avtonəqliyyat vasitələrinin normal hərəkəti təmin etmək məqsədilə yol nişanı, km göstəricisi və məlumatverici lövhələrin, həmçinin signal dirəklərinin quraşdırılması işlərinin aparılması da nəzərdə tutulur.

İctimai Şura Sumqayıt Dövlət Dram Teatrında görüş keçirib

Mədəniyyət Nazirliyi yanında İctimai Şura Sumqayıt Dövlət Dram Teatrında görüş keçirib. Görüş zamanı “Teatr kollektivinin fəaliyyətinə yeni baxış” mövzusunda fikir mübadiləsi aparılıb.

İctimai Şuranın sədri Gəray Əlibaylı bildirib ki, biz milli mədəniyyətimizin müasir inkişaf konsepsiyasına dair təşəbbüs və ideyaları dəstəkləyir, təhlil edir və bu işlərin gerçəkləşməsi üçün təkliflərimizi Mədəniyyət Nazirliyinə təqdim edirik.

Teatrın direktoru, Əməkdar artist Mübariz Həmidov da ölkəmizdə teatr sənətinin inkişafı ilə bağlı fikir və təklifləri nazirliyə təqdim etdiklərini deyib. Direktor onu da qeyd edib ki, aktyorların sənətkarlıq məharətini yüksəltmək üçün Mədəniyyət Nazirliyinin nəzdində Ali Teatr Məktəbinin təsis edilməsi daha effektiv olar.

Gəray Əlibaylı görüşün əhəmiyyətini vurğulayaraq yaradıcı kollektivlərlə belə müzakirələrin davamlı olacağını, təklif və təşəbbüslərin reallaşması üçün çalışacaqlarını bildirib.

Sənətsünaslıq çox məsuliyyətli sahədir

“Milli libasda çatmaqşlı qız çəkmək istedad göstəricisi deyil. Bəs obrazın duyğularının ifadəsi haradadır? Bu baxımdan sənətsünaslar həm psixoloq, həm də estet olmalıdır”

Sənətin ən incə istiqamətini seçən zərif qəhrəmanım bu daşlı, tikanlı yolda ən ağır imtahanlardan çıxıb. Peşəsinə sevgisini, ali dəyərləri gözəl tablo kimi ürəyinə həkk edən görkəmli sənətsünas, professor Sevil Bədəlova illər boyu həm ölkəmizdə, həm də Vətənin hüdudlarından kənarda yetirmələrinin də ruhuna sənətin incəliklərini hopdurmağa nail olub.

– Sevil xanım, sənətsünaslıq sahəsində bir sıra “ilk”lərə imza atmısınız. Gəlin, elə həyatınızın da ilk illərinə dönek.

– Səfalı Şəkiddə sevgi dolu ailədə dünyaya göz açmışam. Uşaqlığıım mədəniyyət sahəsi üzrə çalışan sənətkarların əhatəsində keçib. Əmim kino-rejissor Niyazi Bədəlovun ötən il 100 illik yubileyi qeyd olundu. O, ölkəmizdə ilk sənədli filmlərin müəllifi olub. Atamın çox gözəl səsi vardı, pianoda da ifa edirdi. Babam isə saatsaz idi. Nadir saatların kolleksiyasını toplayırdı. Anam da formaləşmədə kifayət qədər maraqlı və örnək obraz olub. Azərbaycan Milli Ensiklopediyasına ilk kinomexanik kimi düşüb. 40 il kino sahəsində çalışıb. Anamla bağlı çox gözəl xatirəm var. Onu sizinlə bölüşmək istərdim. Qardaşımlla Rusiyada ilk məktəbdə təhsil alırdıq. Günlərin bir günü anam Moskvaya gəldi. İlk səfəri idi. Şəhəri birgə görməyə çıxdı. Keçdiyimiz bir çox küçələri, dalanları, binaları ovcunun içi kimi tanıdığını gördük. Sən demə, uzun müddət kino sahəsində çalışdığı üçün filmlərdəki səhnələrdən xatırladıq hər yer ona doğma gəlmişdi. Həm də çox gözəl geyimlər tikirdi. Görürsünüzmü, bütün doğmalarım sənətlə bağlı insanlar olub. Sənət sevgim də onlardan gəlib.

– Tabii ki, istedadınız da...

– Əslində, anam əcazçı olmağımı istəyirdi. Amma bir qüvvə məni incəsənətə çəkirdi. Əl işlərimi, rəsmlərimi, tikşlərimi də götürüb Əzim Əzimzadə adına Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Məktəbinə gətdim. Cəsarətimi bəyəndilər. Yəqin əl işlərimə də biganə qalmadılar ki, heykəltəraş Tokay Məmmədovun sinfinə qəbul edildim. Rəssamlıq məktəbini bitirəndən sonra qrup yoldaşlarımla Rusiyaya yollandıq. Amma iki il orada rəssamlıq akademiyalarına qəbul ol bilmədim. Qərar verdim ki, artıq heykəltəraşlıq üzrə deyil, sənətsünaslıq sahəsində təhsil alıb vətənime qayıdım. Həm də o dövrdə Azərbaycanda bu peşəyə daha çox ehtiyac duyulurdu. Bir çox çətinlikdən sonra Moskvada ali məktəbə qəbul edildim.

Həmin dövrdə tapşırıqsız sadə azərbaycanlı qızın belə nüfuzlu təhsil ocağına daxil olmağı böyük hadisə idi. Təhsil aldığım dövrdə çətinliklərlə də qarşılaşdım, məni qəbul etməyən müəllimlər, professorlar da tapıldı. Digər tərəfdən, Rusiyada tək yaşamağıma, ailəmdən uzaqda təhsil almağıma valideynlərimin könnülləri razı deyildi. Bu çətinliklərin öhdəsindən gəlməli idim. Həm təhsilimlə, həm əzm-karlığımlla öz yolumda möhkəm addımlamağı öyrəndim. Həmin dövrdə əfsanəvi sənətkarımız Müslüm Maqomayevin əmisi Cəmaləddin Müslümov Rusiyada konsulumuz idi. Bütün problemlərimizlə maraqlanırdı, bizə dəstək olurdu. Mənim üzərimdə də əməyi az deyil. Beləcə, təhsilimi tamamladım.

– Vətəndə də uğurlarınız, məsuliyyətiniz az olmayıb...

– Tanrıya həmişə təşəkkür etmişəm ki, məni çox vaxt istedadıma dəyər verən insanlarla qarşılaşdırıb. Burada da Lətif Kərimov və digər böyük şəxsiyyətlərimiz, sənət fədailərimiz məni kəşf etdilər. Ömrümün sonunadək onları sevgi və hörmətlə xatırlayacam. Incəsənət Muzeyində elmi işçi kimi çalışmağa başladım. Muzeyin ekspozisiyasını əlifba kimi əzbər bildirdim. Hətta əsərlərin xarakteristikasını, qorunma prinsiplərini və digər detalları çox yaxşı hiss edirdim. Həmin dövrdə Xalça Muzeyi yenidən fəaliyyətə başlayırdı. Mənə direktor olmaq təklifi gəlsə də, imtina etdim. Çünki peşəkar fəaliyyətimin digər yönündə olduğunu anlayırdım.

– Yaradıcı axtarışda idiniz?

– Düşünürəm ki, bizim sahənin nümayəndələri daim axtarışda olmalıdır. Mən də həmçinin. Əzim Əzimzadə adına Dövlət Rəssamlıq Məktəbində dərs verirdim. Bir gün eşitdim ki, məktəbə direktor namizədlərindən biri də mənəm. Beləcə, özümün də təhsil aldığım məktəbin ilk və yeganə qadın direktoru oldum. Bu mənim üçün böyük fəxr idi. Paralel olaraq elmi ədəbiyyatlar, məqalələr də yazmağa başladım.

Fəaliyyətimin qızgın dövrü, Moskvada aspirantura təhsilimin son mərhələləri idi. Artıq elmi işimin müdafiəsi üçün çalışırdım. Təəssüf ki, həmin müddətdə qardaşım dünyasını dəyişdi və mən həyatımın ən böyük zərbəsini aldım. Amma sənətim məni çökməyə qoymadı. Bu günədək də elmi fəaliyyətlə məşğulam.

– İnsanları tablolara bənzətmək doğrudurmu? Yeni biz insanlar mükəmməl sənət incisiyik?

– Bilirsiniz, hər kəs individualdır. Hər birimizin özümüze xas geyim, yaşam tərzimiz var. Amma bu sadələdçilərimizə estetikə qatmaq tamamilə istedadımızdan, zövqümüzəndən asılıdır. Eyni şəkildə rəssamlarımızda da yanaşıram. Hər birinin öz yolu, janrı var. Lakin mən rəssamın işini təhlil, şərh edərkən öz fəlsəfəmi, yaradıcı baxışımı da ortaya qoymalıyam. Bizim peşəkarlığımız yazdığımız elmi kitabların sayı ilə ölçülmür. Əsas kəmiyyət deyil, keyfiyyətdir. Tarixdən tanıdığımız rəssamlar var ki, cəmi bir əsər yaradıb. Amma həmin tablolar hələ də dünya sənətinin ən qiymətli incisi kimi dəyərləndirilir. Mən rəssamın əsərini şəxsi keyfiyyətlərinə görə deyil, sənətinin ağırlığına görə alqışlayıram. Hər bir tablo maraqlı kitabdır, zövqlü söhbət mövzudur. Həmçinin də biz insanlar... Ümumi mənada isə sənətsünas incəsənətə dair hər şeyi bilməli, ən xırda detala hakim olmalıdır.

– Sevil xanım, həm Azərbaycanın, həm də Türkiyənin ali məktəblərində dərs vermişiniz. Hər iki ölkənin sənət aləminə dərinləndən bələdsiniz. Nə kimi fərqlər və bənzərliklər müşahidə etmişiniz?

– Fərq az deyil. Amma belə deyim, Türkiyədə istər kinematografiya, istərsə də teatrşünaslıq sahəsi çox güclü inkişaf edib. Amma rəssamlıq sahəsində direktoru oldum. Bu mənim üçün böyük fəxr idi. Türkiyədə təsviri sənət kasaddır. Osman Hamdi bəy adlı rəssamın

“Quran oxuyan qız” əsərinin adını mütləq çəkmək istərdim. Çünki bu əsəri türk incəsənətinin şedevri sayıram. Belə şah əsərlər az deyil.

– Müasir incəsənətə tərif verməyinizi istərdim. Çünki hazırda ən mübahisəli janrlardan biri də budur.

– Burada əsas məqam intellekt, psixologiya və rəssamın ötürmək istədiyi mesajdır. Mövzuya diqqət etməliyik. Rəssam bu işə hansı yöndən yanaşıb, nə demək istəyib. Bəlkə də digər həmkarını təkrarlayıb. Bu baxımdan təhlil etməliyik. Yoxsa hansısa janra qarşı çıxmaq, onu bəyənməmək, qəbul etməmək olduqca asandır. Lakin bir məsələ də var ki, istənilən rəssamın bünövrəsi olmalıdır. Milli libasda çatmaqşlı qız çəkmək istedad göstəricisi deyil. Rəssamın psixoloji yanaşması olmalıdır. Bəs bu obrazın mimikaları, duyğularının ifadəsi haradadır? Baxın, bu cizgilərə mütləq önəm verməliyik. Bu baxımdan biz sənətsünaslar həm psixoloq, həm də estet olmalıyıq. Müasir dünyanın tələblərini bilməliyik.

– Incəsənətə ömrünü həsr etmiş insan kimi sahenizi necə seçiyələndirirsiniz?

– Sənətsünaslıq çox məsuliyyətli sahədir. Jurnalist müsahibinin dediklərindən öncə hiss etdiklərinə önəm verdiyi kimi, sənətsünas da rəssamın daxili aləminə baş vurmalıdır. Bir sıra rəssamlar o qədər intellektual, savadlı, özünəməxsusdurlar ki, əsərlərini çözmək olduqca çətinir. Müasir incəsənət də istisna deyil. Bu peşə özüne olduqca çox diqqət tələb edir. Bəzən insan ailəsinə, özüne də zaman ayıra bilmir. Incəsənəti seçmişsə, gərək çətinliyinə hazır olsun.

– Artıq doğma Qarabağımızda bərpa və yenidənqurma işləri gedir. Mədəniyyətimizin düzgün təbliği baxımından hansı addımları atmalıyıq?

– Bəli, bu bütün xalqımızın zəfəri, dirçəlişidir. Biz bu Qələbəni, Ali Baş Komandanımıza, igid oğullarımıza və millətimizin birliyinə borcluyuq. Sualınıza gəlincə isə, hesab edirəm ki, Qarabağın tarixini mükəmməl bilməliyik. Sənət tarixini dərindən öyrənməliyik. Azərbaycan incəsənəti güclü köklərə dayır. Həmin ənənələri qoruyub saxlamağa məcburuq. Sənəti duyan peşəkarlar bu işə cəlb olunmalıdır. Axı Qarabağ həm də Azərbaycanın incəsənət bəşiyidir. Otuz ildən sonra doğma Qarabağımıza qayıtmışıq. Bu bizim üçün mədəniyyətimizin təbliği baxımından da böyük fürsətdir.

Leyla SARABI

“Digitalart-lab” layihəsinin yekun tədbiri

Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi və Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasının təşkilatçılığı ilə reallaşan “Digitalart-lab” layihəsinə yekun vurulub. Noyabrın 11-də Muzey Mərkəzində layihə iştirakçılarının sərgisi və sertifikatların təqdiməmə mərasimi keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasının direktoru Qalib Qasımov dünyada gedən proseslərin, sənayeləşmənin artmasının, rəqəmsal incəsənətin sürətlə həyatımıza daxil olmasının insanları yeni axtarışlara sövq etdiyini vurğulayıb. Qeyd edib ki, “Digitalart-lab” layihəsi rəqəmsal incəsənətə həsr olunmuş ilk irimiqyaslı layihə olmaqla yanaşı ətrafına çoxsaylı yaradıcı gəncləri toplaya bilib.

Layihənin kuratoru Nərgiz Əsgərova, layihə çərçivəsində iştirakçılara ustad dərsləri keçən illüstrator Ərzuman Paşayev, rəssam Mobil Qarayev, sənətsünas Mehparə Abbasova çıxış edərək layihə təşkilatçılarına təşəkkür edib və yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıblar.

Layihənin sərgisində Sara Qədimovanın “Nəsibə Zeynalova”, “Rəşid Behbudov”, İntizar Qafarovanın “Xurşudbanu Natəvan”, Nəzakət Əhmədovanın “Nizami Gəncəvi”, Nərin Qəmbərlinin “Maral Rəhmanzadə”, Ariz Abbasovun “Əhməd Cavad”, Xəzangül Hüseynlinin “Mikayıl Abdullayev”, Zəhraxanın Quluzadənin “Toğrul Nərimanbəyov”, Nərgiz Xəlilzadənin “Əzim Əzimzadə”, İnarə Nəzerlinin “Settar Behlulzadə” digital əsərləri yer alıb.

Milli Dram Teatrı beynəlxalq gənclər forumunda iştirak edəcək

Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi, Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının təşəbbüsü və iştirakı ilə Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı Baltıqyanı Dövlətlərin IV Gənclər Teatr Forumunda iştirak edəcək.

30 noyabr – 7 dekabr tarixlərində Özbəkistanın paytaxtı Daşkənd şəhərində keçiriləcək forumda teatrın “Manqurt” və “Bir, iki – bizimkil” tamaşaları nümayiş olunacaq.

Çingiz Aytmatovun “Gün var əsrə bərabər” romanının motivləri əsasında hazırlanan “Manqurt” tamaşasının bədii rəhbəri Xalq artisti Azər Paşa Nemətov, rejissoru İzamə Babayeva, rəssamı Əməkdar mədəniyyət işçisi İlham Elxanoğlu. Birhissəli epik rəvayət olan səhnə əsərində Əməkdar artistlər Mehriban Xanlarova, Elşən Rüstəmov, aktyorlar Ramin Şixəliyev və Corc Qafarov iştirak edirlər.

“Bir, iki – bizimkil” tamaşası Xalq yazıçısı Kamal Abdullanın eyniadlı pyesi əsasında hazırlanıb. Səhnə əsərinin quruluşçu rejissoru Əlif Cahangirli, rəssamı İlham Elxanoğlu. Rollarda Əməkdar artist Ayşad Məmmədov, aktyorlar İlham Həsənova, Ziya Ağa, Xədicə Novruzlu və Cənəli Cənəliyev çıxış edirlər.

Bakı Uşaq və Gənclər Teatrından premjera

Bakı Şəhər

Mədəniyyət

Baş İdarəsinin

Bakı Uşaq və

Gənclər Teatrı

Şərl Perronun

“Qırmızıpapaq”

nağili əsasın

da hazırlanmış

tamaşanın

premyerasını

keçirib.

Premjera paytaxtın Qaraçuxur qəsəbəsində yerləşən Qurban Abbasov adına Mədəniyyət sarayında baş tutub.

Tamaşanın müəllifi və rejissoru İlham Əhmədovadır. Səhnə əsərinin rəssamı Sevdə Məmmədova, musiqi tərtibatçısı Rəuf Hüseynlidir. Rəqlərin quruluşu Könül Şahbazovaya məxsusdur. Qeyd edək ki, tamaşa 5-10 yaşlı məktəblilər üçün nəzərdə tutulub.

Bu yaxınlarda yaranan özel “Səhnə” teatrı ilk premjerası ilə sənət aləminə səs saldı. Düzü, pandemiyaadan yenidən çıxmış teatr mühitimizdə yeni teatrın yaranması elə sənət fədakarlığına bərabər bir addımdır. Odur ki, dəvəti məmnuniyyətlə qəbul edib teatrın premyerasına yollandım. Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Mədəniyyət Mərkəzində əsl bayram ab-havası var idi. Gül-çiçək dəstəli şaqraq gənclər sıralardakı yerlərini aldıqca səhnə arxasında xoş həyəcanın var-gəli yaşanırdı.

Tamaşaya keçməzdən əvvəl məlumat üçün deyim ki, teatrın yaradıcısı “1 Səhnə” prodüser mərkəzinin direktoru, aktyor Elçin Hacı, bədii rəhbəri Xəqani Əliyevdir.

İlk tamaşa Mirzə Fətəli Axundzadənin “Müsyö Jordan və dərviş Məstəli şah” əsərinin motiv-

ləri əsasında hazırlanmışdı. “Bir dəfə Qarabağda” adlı etnoqrafik musiqi janrında tamaşa iddialı görünürdü. Çünki Axundzadə, onun dəfələri səhnə və kino kontekstində tamaşaçı ilə üz-üzə dayandırdığı qəhrəmanları bu dəfə bizi bir başqa ovqata aparacaqdı.

“Bir dəfə Qarabağda” olmaq...

Tamaşanın rejissoru Elvin Mirzəyev, bəstəkarı Azər Hacıəsgərli, şeirlərin müəllifi isə Eminqey Akifdir. Rolları Elçin Hacı, Əhliman Əşradlı, Ramil Məmmədov, Metanət Eres, Abdulla Elşadlı, İranə Kərimova, Ülvə Həşim və Ruhiyyə Yəhyayeva ifa edirdilər. Tamaşada səsləndirilən musiqilər qədim milli musiqi alətlərindən ibarət “Əsrlərin sədası” ansamblına (bədi rəhbər – Məmməd Əli Məmmədov) aid idi.

İndi isə keçim əsas məsələyə. Şəxsən nəmiş üçün maraqlı idi və elə bu maraqla da tamaşanın müəllifinə “Niyyə məhz Axundzadənin bu əsəri?” sualını ünvanladım. Axı Jordan ağanın hekayəti həm məşhur filmə, həm də dəfələrlə ayrı-ayrı səhnə üslublarında başqa-başqa teatrlarda sənət ömrü yaşayıb.

Doğrusu, cavabdakı məlum həqiqətlərə baxış xoşuma gəldi: “Qarabağda qazandığımız Zəfərdən sonra əsərə bu günün hadisələrinin tələbi etdiyi gözle baxmaq qərarına gəldik. Çox mətləblər bizə agah oldu. Hadisələrin niyyə məhz Qarabağda baş verdiyinin fərqinə var-

dıq. Müsyö Jordanın da, dərviş Məstəli şahın da Qarabağdakı fəaliyyətlərinə bu günün gözü ilə baxdıq, paralellər axtardıq. Qarabağın bəy və xanımlarını sovet dövrü ədəbiyyat tənqidçilərinin cızdıqları “dairədən” çıxardıq, olduqları kimi – avamıqdan, cəhəllətdən uzaq, inqəzəlbli sadələvə insanları kimi təqdim etməyə çalışdıq. Sübut etməyə cəhd etdik ki, hadisələrin baş verdiyi zamanda biz heç də avam olmamışıq”.

Deyim ki, janra uyğun səhnə həllinə nail olunmuş və ümumən onun tələbləri öz həllini tapmışdı. Ələlxüsus da bizim yenidən Qarabağa dönmək, onun haqqında düşünmək və Axundzadənin təsvirindən baxmaq imkanlarımızı yaxşı təhlil etmişdik.

Rəqs, ümumən xüsusiyyətləri gözleməklə avangard, estetik, müəyyən məqamlarda emosional təsir yaradan detalları yaxşı tutmuşdular. Bu məqamda bəstəkar işinin üzərindən söz ilə keçməyək. Müəllif tamaşanın, ümumən əsərin, onun ideya və əsas vurğularının təsir gücünü duymuş və bunu bütün emo-

sional çalarlarında tamaşaçıya əlçatan etmişdi. Səhnədəki canlı ifa və ovqata ram olan oyun, aktyor plastikası, o qədər də adət etmədiyimiz dinamizmi də bacardıqları kimi çatdırmışdılar. Gənc şairin dahi dramaturq və mütəfəkkirin ideyası və məhz bu əsərinin alt qatındakı məqamlara son otuz ilin prizmasını da qatmaqla yazdığı şeirlər də alqışa layiq idi.

Ümumən, tamaşanın musiqi və poetik düzümlü ona calaqlə təsiri yaratmadı, əksinə, müəyyən mizanlarda hətta onu xilas etdi. Rejissor hamımıza bəli, müəyyən qisim üçün isə aydın mətləblərə bəzən ifrata varmaqda sanki tamaşaçıya “demək istəyirəm ki” mesajlarını verirdi ki, bu, Axundzadənin mətnində, onsuz da, var və klassik oxucu bunu özü üçün zaten çoxdan ayırd edib.

Digər tərəfdən, hamımızın seve-sevə tamaşa etdiyi məşhur kino nümunəsi var. Odur ki, ya tamaşa estetikə və zövqdə olub təsvirdən qaçmılsan, ya da, əksinə, fikrin, təşəbbüsün davamını 2021-ci ilin pəncərəsindən görməlisən.

Həmidə NİZAMİQIZI

“Narahat olmayın, tezliklə Qələbə xəbərləri alacaqsınız...”

Vətən müharibəsində şanlı Qələbəmizin bir ili tamam oldu. Azərbaycan tarixinə qızıl hərfərlə yazılan bu savaş Ordu-muzun qüdrətini, xalqımızın sarsılmaz birliyiəni ortaya qoydu. Vətən torpağının işğaldan qurtarılmasında canından keçən minlərlə igidimizdən biri də əfsanəvi Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin şəhid əsgəri Aqil Mirzəliyevdir.

Aqil Mehman oğlu Mirzəliyev 1999-cu il avqustun 27-də İsmayilli rayonunda anadan olub. İlk təhsilini İsrail Həsənov adına İsmayilli şəhər 1 sayılı tam orta məktəbində alıb. Məktəb illərində intellektual səviyyəsi, fəallığı ilə seçilib. Fənn olimpiadaları, bilik yarışlarında dəfələrlə birinci olub. Musiqiyə də maraq göstərir, pianoda gözəl ifa etməyi bacarırdı. O, həmçinin peşəkar

futbolçu kimi də tanınıb. Hətta oyunların birində Azərbaycan Futbol Federasiyaları Assosiasiyası Aqilin vurduğu qolu “ilin qollarından biri” kimi qiymətləndirib.

Orta məktəbi əla qiymətlərlə başa vuran Aqil qəbul imtahanında 2-ci ixtisas qrupu üzrə 613 bal toplayaraq Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin mühasibat uçotu və audit ixtisasına qəbul olunur. Burada da yüksək təhsil göstəriciləri ilə seçilir.

2020-ci ildə ali məktəbi bitirən Aqil Mirzəliyev hərbi xidmətə yollanır. Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin sırasında xidmət edir. Sentyabrın 27-də Vətən müharibəsi başlayanda artıq ən ali missiyanı yerinə yetirmək zamanı gəlmişdi. Uzun illərdir yağı tapdağında olan doğma yurd yerlərimizi işğaldan azad etmək lazım idi. Aqilin xidmət etdiyi XTQ Vətən torpağının qurtuluşu üçün meydana atılır. Murovdəğ silsiləsi, Cəbrayıl, Füzuli, Hadrut istiqamətlərində gedən döyüşlərdə böyük şücaət göstərən Aqil Mirzəliyev oktyabrın 20-də Xocavənd rayonunun Tuğ kəndi istiqamətində ağır döyüşdə qəhrəmancasına şəhid olur.

Döyüşçü yoldaşları və komandiri Aqillə bağlı xatirələrindən danışarkən qeyd edirlər ki, o, daim öndə gedir, yüksək savadı və çevik məntiqi ilə çətin vəziyyətlərdən rahatlıqla çıxıb gəlirdi. Aqil gözünün bir qədər zəif görməsini döyüş yoldaşlarından gizlədərək həmişə öndə olmağa çalışıb. Buna görə də silahdaşları onunla fəxr edirlər.

Şəhidin qardaşı Vüqar Mirzəliyev qeyd edir ki, Aqil telefon danışqları zamanı hər dəfə nigarən qalmamalarını və tezliklə qələbə xəbərləri ilə qayıdacağını söyləyirdi: “Aqillə sonuncu dəfə şəhadətindən iki gün əvvəl – oktyabrın 18-də əlaqə saxladım. Yenə hər şeyin yaxşı olduğunu, nigarən olmamağı dedi. Sonra anamla danışaraq belə təsəlli verirdi: “İndi bu Vətəni kim qorusun? Bu torpağı kim alsın? Burada bir rütbəli hərbiçi var, bir dəfə yaralandı, getdi hospitala və sağalaraq geri qayıtdı. Sonra yenə yaralandı və dedi ki, Vətən sağ olsun! Mənim belə mərd, cəsur komandirlərin yanında heç nə deməyə haqqım yoxdur. Mənə nə tapşırıq veriləsə, onu da edəcəyəm...”.

Şəhidin döyüş yoldaşı Toğrul Zeynalov Aqillə bağlı xatirələrindən fəxrlə danışır: “Uzun yol gəlmişdik, 5-6 dəqiqə istirahət verilmişdi. Bu zaman çantasını axtardı, axtardı və birdən dedi ki, peçenyem var. Dedim ki, gətir, yeyək. Sonra çantasından bir şokolad da tapdı. Şokoladı böldü və peçenyenin arasına qoydu. Gülümsəyərək “kəks düzəldtim” dedi. Yedik, deyib-güldük. Təxminən 10 dəqiqə sonra yanıma mərimi düşdü. Mən yaralandım, Aqil isə şəhid oldu”.

Aqil Mirzəliyev oktyabrın 23-də İsmayilli rayon Şəhidlər xiyabanında torpağa tapşırılıb. Ölkə başçısının müvafiq sərəncamları ilə ölümündən sonra 3-cü dərəcəli “Rəşadət” ordeni, “Vətən uğrunda”, “Xocavəndin azad olunmasına görə”, “Kəlbəcərin azad olunmasına görə”, “Füzulinin azad olunmasına görə” və “Cəsur döyüşçü” medalları ilə təltif olunub.

Allah rəhmət eləsin.

NURƏDDİN

Qələbəmizə həsr olunan “Zəng”

Kinoaktyor, prodüser, rejissor Ruslan Sabirli 44 günlük Vətən müharibəsində Zəfərimizə həsr olunan “Zəng” adlı qisamət-rəjli film çəkib.

Bu barədə filmin ideya müəllifi və rejissoru R.Sabirli özü məlumat verib. Bildirib ki, film I Qarabağ müharibəsində şəhid olmuş ataya Qələbə müjdəsinin verilməsindən bəhs edir. Filmin əsas süjet xətti atanın sevinci, bu illər ərzində hiss etdikləri və oğlu ilə emosional dialoqlarından ibarətdir: “Mən uşaq ikən kiçik dayım İsayev Kazım Seyid oğlu və böyük dayımın oğlu İsayev Elxan Rasim oğlu I Qarabağ müharibəsində şəhid olublar. Ailədən şəhid vermək acısını mən orta məktəbdə oxuyarkən yaşamışam. Çalışdım ki, Qələbəmizlə yanaşı, Qarabağ müharibəsində canlarından keçmiş şəhidləri də unutmadığımızı vurğulayım. Əminəm ki, onların ruhu Qələbə xəbərindən sonra rahatlıq tapıb. Ekran işi tamaşaçını düşündürən, onu keçmiş illərə və xatirələrə aparən, kövrəldən, sonra da Qələbə sevincinin qəhərinə yaşıdan bir filmidir. Filmin ərsəyə gəlməsində köməklik göstərən “Bakcell” şirkətinə, aktyorlara və komandamə dərin minnətdarlığımı bildirirəm”.

Qeyd edək ki, filmdə aktyorlar Əli Qulu, Ruslan Sabirli və Vətən müharibəsi qazisi Kənan Kazımov çəkilib. Filmin ssenarisi Ruslan Sabirliyə, dialoqları Lələ Əliyevaya məxsusdur. Operatorlar Rəşad Qarayev və Asif Bəşirovdur.

LALƏ

6 yaddaş

“Leyli və Məcnun” “Xəmsə”yə daxil olan üçüncü poemadır. Dahi Nizami Gəncəvi bu əsərində insan və zaman, təbiət və cəmiyyət hadisələri ətrafında düşüncələrini qələmə alıb.

Belə bir mövzuda əsər yazmaq şairdən Şirvanşah I Axsitan (1160-1197) xahiş edib. Buna baxmayaraq Nizami heç də dövrün şaqlarını təmin edəcək əsər yaratmır. O daha çox öz narahat düşüncələrini qələmə alır. Söz ustadı “Leyli və Məcnun”u 1188-ci ildə yazıb başa çatdırıb.

Axsitan şairdən bu “gəlin”i (mövzunu) fars, ərəb əfsanə və rəvayətləri ilə bəzəməyi istəyir. Şair mövzu ətrafında ciddi axtarışlar aparır və bənzərsiz bir söz abidəsi ucaldır.

4600 beytdən ibarət, həzəc bəhrində olan poema Yaxın Şərq xalqlarının folklorunda geniş yayılmış bir dastan-rəvayəti əks etdirir. Nizami dastanı yazılı ədəbiyyata gətirən ilk şairdir.

Əsər VII əsrdə indiki Səudiyyə Ərəbistanı ərazisində yaşamış Qeys ibn Müləvvəh adlı gəncin həyatı və Leyli adlı qıza olan nakam sevgisindən bəhs edir. Qeys Leyliyə sevgisini ifadə edən şeir və nəğmələr yazır. Leylinin atasından qızını ona əvə verməyi xahiş edir. Ata bunun qəbilə qaydalarına zidd olduğunu bildirir. Bundan sonra Leyli başqa birinə ərə verilir. Əsas hadisələr də bundan sonra cərəyan edir. Qeys səhraya üz tutur, öz eşqi yolunda Məcnuna çevilir.

Nizami iki gəncin faciəli məhəbbətini ictimai-dini şəraitlə əlaqələndirir. Əsərdə Orta əsr həyat həqiqətlərinin güclü ifadəsi müşahidə edilir. Poemada eyni zamanda həmin dövrün ictimai mühitində insan səadətini qeyri-mümkünlüyü fonunda yalnız maddi aləmi seyr edib ruhani aləmdəki əbədi gözələ qovuşmaq yolu ilə xoşbəxtliyə çatmağın mümkünlüyü göstərilir.

İki gəncin nakam məhəbbəti haqqında rəvayətlər toplusı halda olmasa da, təzkirə müəllifləri tərəfindən yazıya köçürülüb. Akademik İ.Y.Kraçkovski onları geniş təhlil edib. Süjetin Şərq xalqları folklorundakı variant və motivlərinin bütövlükdə öyrənilmədiyini bildirir. Professor Q.Cahani isə qeyd edir ki, Y.Bertels “Hicazinin məşhur məlumatına əsaslanaraq rəvayətin ərəblərdən əvvəl başqa xalqlarda olması”nı nəzərdə tutub. Akademik H.Araslı

“Bir mahnının tarixçəsi”

Tarixən Qarabağ muğam məktəbi və məclisləri Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin inkişafına töhfələr verən görkəmli sənətkarların yetişməsində mühüm rol oynayıb. Onların sırasında Hacı Hüsü, Məşədi İsi, Əbdülbəqı Zülalov (Bülbülcan), Məlibəyli Həmid, Mirzə Sadiq Əsəd oğlu, Mirzə Muxtar, Keçəçi oğlu Məhəmməd, Cəbbar Qaryoğlu oğlu, Seyid Şuşinski, Bülbül, Xan Şuşinski, Mütəllim Mütəllimov və başqalarının adlarını çəkmə bilərik.

Vətən müharibəsində Qarabağın və onun qəlbli Şuşanın düşməndən azad edilməsi bu qədim elimizin mədəniyyət salnaməmizdə qoyduğu izə yenidən nəzər salmaq istəyi, zərurəti yaradır. Bu yazıda Şuşada doğulub boya-başa çatan, Azərbaycan muğam ifaçılığında öz dəst-xətti ilə seçilən qədim qala-şəhərimizi təxəllüsündə yaşadan Xan Şuşinkinin (İsfəndiyar Cavanşirov; 1901-1979) müəllifi olduğu “Şuşanın dağları” mahnısının tarixçəsinə qısa səyahət edəcəyik. Qeyd edək ki, musiqi tariximizə adı həm görkəmli xanəndə, həm də bəstəkar kimi düşmüş Xan Şuşinski bir çox mahnı və təsniflərin müəllifi olub. Xanəndə tərəfindən bəstələnən nəğmələr o qədər populyarlıq qazanıb, insanlar tərəfindən o qədər sevilib ki, hətta bəzən onların xalq mahnısı olduğunu söyləyənlər də az olmayıb. Mələhətli və bənzərsiz səse malik ustadın “Al yanağında”, “Qəmərim”, “Ölürəm, a ceyran baladı”, “Şuşanın dağları”, “Ay gözəl”, “Nə hələdir”, “Ay qəşəng ceyran”, “Dilbərim”, “Məndən gen gəzmə”, “Dağlarda çiçək” və “Gözəl yarım” kimi mahnıları bu gün də xanəndələrin repertuarında öz yerini qoruyur...

Qarabağın baş tacı, Prezident İlham Əliyev tərəfindən Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan edilən Şuşa şəhəri haqqında ilk mahnı məhz Xan Şuşinski tərəfindən bəstələnib. Mahnı XX əsrin 30-cu illərində meydana gəlib və musiqi və mətn müəllifi xanəndənin özünə məxsusdur. “Şuşanın dağları” mahnısı muğam üçlüyü – xanəndə (qaval), tutub və kamança ifaçıları üçün nəzərdə tutulub. Tez bir zamanda sevilən və xalq mahnısı kimi qəbul edilən “Şuşanın dağları” bəstəkar Səid Rüstəmov tərəfindən nota alınaraq “Azərbaycan xalq mahnı-

“Xəmsə”nin üçüncüsü – “Leyli və Məcnun”

Nizami qədim ərəb əfsanəsini ilk dəfə yazılı ədəbiyyata gətirib

“Leyli və Məcnun” mövzusunun bəhs edən bir çox ərəb alimlərinin fikirlərini tədqiqata cəlb edib. Leyli və Məcnun haqqında rəvayətlərin xalq poeziyasında yaranıb müxtəlif variantlarla inışar etdiyini göstərib.

Poemadan kiçik bir parça ilk dəfə İngiltərə şərqşünası, tərcüməçi Ceyms Atkinson tərəfindən ingilis dilinə tərcümə edilərək 1836-cı ildə yayımlanıb, 1894 və 1915-ci illərdə təkrar nəşr olunub. Əsərin rus dilinə tərcüməsi isə Y.Bertels (kiçik prozaik tərcümə) və T.Forş tərəfindən edilib. Tam poetik tərcümə isə P.Antokolski tərəfindən həyata keçirilib. Poemanın fars dilindən rus dilinə prozaik tərcüməsini isə professor Rüstəm Əliyev gerçəkləşdirib.

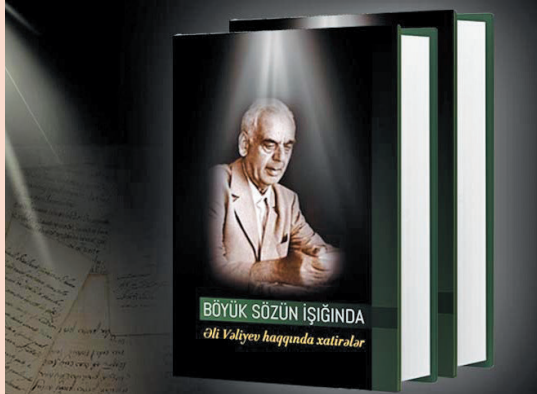
“Leyli və Məcnun” bütöv halda Azərbaycan dilinə Xalq şairi Səməd Vurğun tərəfindən tərcümə edilib. Bu, Nizami əsərlərinin tərcümələri arasında ən yaxşı hesab edilir. Yüksək bədiliik, axıcılıq müşahidə olunan tərcümə orijinal əsər təsiri bağışlayır.

Nizaminin “Leyli və Məcnun”u farsdilli ədəbiyyata ciddi təsir göstərüb. Ondan sonra bir çox şairlər rəvayəti öz baxışlarına uyğun müxtəlif variantlarda qələmə alıblar. 1298-ci ildə türk əsilli Hindistan şairi Əmir Xosrov Dəhləvi fars dilində ikinci “Leyli və Məcnun” poemasını yazıb. “Leyli və Məcnun” mövzusunə müraciət edən tanınmış Azərbaycan şairi Həqiqi Təbrizi 1426-cı ildə ana dilimizdə eyniadlı poema qələmə alıb.

“Böyük sözün işığında” — Əli Vəliyev haqqında xatirələr

Xalq yazıçısı Əli Vəliyevin (1901–1983) 120 illik yubileyi münasibətilə ustad ədib haqqında xatirələrin toplanmış “Böyük sözün işığında” kitabı işıq üzü görüb.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin yazıçının yaradıcılığı, keçdiyi çətin və şərəfli ömür yolu haqqında çıxışı ilə açılan kitabda Süleyman Rəhimov, Rəsul Rza, Mirzə İbrahimov, Mirvarid Dilibəzi, İlyas Əfəndiyev, İsmayıl Şıxlı, Hüseyn Abbaszadə, Süleyman Ələsgərov, Bəxtiyar Vahabzadə, Məmməd Araz, Elçin, Sabir Rüstəmxanlı və başqa söz, sənət və mədəniyyət xadimlərinin xatirələri yer alıb. Xatirələrdə Əli Vəliyevin saf təbiəti, şəxsiyyət bütövlüyü, zəngin ədəbi irsi, Zəngəzur, Qarabağ mahalının füsunkar təbiətini, xalqın həyat və məişətini koloritli xalq dili ilə təsvir edən roman, povest və

hekayələri ilə bağlı fikir və mülahizələr əksini tapıb.

Kitabın tərtibçisi Yaşar Əliyev, redaktoru Bəhlul Abbasovdur.

“Şuşanın dağları”

ları” toplusunda (1967) çap olunub.

Bu mahnıya Xan Şuşinskidən sonra da onlarla ifaçı müraciət edib. SSRİ dövründə mahnıdakı bəzi sözlərə görə görkəmli xanəndə təqiblərə və iradlara məruz qalmışdı. Dəfələrlə inzibati orqanlara çağırılaraq Xan Şuşinski izahatlar verirdi. Bildiyimiz kimi, Sovet hakimiyyəti öz yeni ideologiyası ilə xalqların keçmişini, folklorunu, adət-ənənəsini unudurmağa çalışırdı. Mahnıda istifadə olunan “Şuşanın dağları başı dumanlı”, “ölürəm” kimi ifadələr sovet ideologiyası üçün guya yad idi. Belə ki, bu sözlər vasitəsilə kədər və nisgilin təlqin edildiyi düşündürüldü. Aidiyyəti qurumlar mahnının sözlərinin dəyişdirilməsini tələb edir. Halbuki, Şuşa şəhəri dağlarla əhatələndiyindən ərazinin dumanlı olması təbii idi. “Ölürəm” sözü isə məcazi mənada istifadə olunurdu.

Mahnı iki dəfə – 1946-cı ildə mahnı üçlüyü, 1962-ci ildə isə xalq çalğı alətləri ansamblının müşayiəti ilə lentə alınıb. Sevincdirici haldır ki, müasir dövrümüzdə müğənnilər tərəfindən ifa olunan “Şuşanın dağları” mahnısı ilkin variantda dinləyicilərə təqdim edilir. Sözlügdən mahnıya bir çox xanəndə və müğənnilər müraciət edib.

Mahnı bəstəkar Adilə Yusifova tərəfindən xor üçün işlənilərək çap olunub. Musiqi əsəri həmçinin muğam triosunun ifasında “Dərviş Parisi partladır” (1976) bədii filminə səslənir. Ekran əsərində hadisələr elə Qarabağda baş verir.

Mahnıda Şuşa şəhərinin təbiəti gözəl qızıl müqayisə edilir. Dağların başı dumanla büründüyü kimi, qadın da yaylıqla örtünüb. Dağların orta hissəsinin lələ çiçəkləri ilə bol olması qızın qırmızı köynəyini işarə edir. Dağın aşağı hissəsi isə onun yaşıl ətəyi ilə müqayisə olunur. Üç bənddən ibarət mahnıda musiqi nikbin və şux xarakterə malikdir.

*Şuşanın dağları başı dumanlı,
Qırmızı qoftalı, yaşıl tumanlı,
Dərdindən ölməyə çoxdur gümanım.
Ay qız, bu nə qas-göz, bu nə tel,
Ölərəm dərdindən, onu bil,
Danışmasan da, balam, bəri gül...*

1992-ci ilin 8 mayında Şuşa şəhəri erməni silahlı birləşmələri tərəfindən işğal edildəndən sonra bu mahnının ifası xalq tərəfindən böyük kədər və nisgillə qarşılanırdı. Düşmənin əsarətinə düşmüş Şuşanın dağlarını sanki qara buludlar almışdı. 44 günlük Vətən müharibəsində müzəffər Ordumuz 8 noyabr tarixində möcüzəvi hərbi əməliyyatla Şuşanı düşmənin tapdağından azad etdi və Ali Baş Komandan İlham Əliyevin həmin gün dediyi “Əziz Şuşa, sən azadsan!” ifadəsi dillərdə əzbərə çevrildi. Artıq Azərbaycan xalqı Şuşanın qurtuluş tarixini – 8 noyabrı Zəfər bayramı kimi böyük təntənə ilə qeyd edir.

Son bir il ərzində qala-şəhərimizdə keçirilən musiqi və ədəbiyyat bayramlarında yenidən Xanın səsinə “Şuşanın dağları başı dumanlı” sədaları havalandı və bu mahnı artıq 30 il müddətindəki nisgillə deyil, sevinc göz yaşları, qürurla dinlənilir. Cıdır düzündə Xanın səsinin havalanması ilə Üzeyir bəyin, Xan qızı Natəvanın, Bülbül və başqa Şuşa ünvanlı sənətkarların da ruhu rahatlıq tapdı.

Sonda xatırladaq ki, 2004-cü ildə Xan Şuşinskiyə məxsus mahnıların bir qismi Müəllif Hüquqları Agentliyi tərəfindən qeydiyyata alınıb.

L.AZƏRİ

Bu yazıda hörmətli oxucuları dahi bəstəkar Üzeyir bəy Hacıbəylinin Bakıdakı ev-muzeyində qorunub saxlanılan bir neçə rəsm əsərinin tarixçəsi ilə tanış etmək istəyirəm. Bu rəsmlərdən biri bəstəkarın rəssam Musa Xudayarov tərəfindən 1956-cı ildə kətan üzərində yağlı boya ilə çəkilmiş portretidir.

İllərlə muzeydə nümayiş etdirilən, çərçivəsi nəfis inkrustasiya ilə bəzədilmiş bu portret sonralar müəyyən müqavilə ilə müvəqqəti olaraq nümayiş etdirilmək üçün Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinə təhvil verilmişdi. Bu rəsmın əvəzində isə yenə müvəqqəti olaraq Milli İncəsənət Muzeyindən Üzeyir bəyin ev-muzeyinə onun SSRİ Xalq rəssamı Mikayıl Abdullayev tərəfindən 1943-cü ildə kətan üzərində yağlı boya ilə çəkilmiş portreti daxil olmuşdur. Qeyd etdiyimiz kimi, hər iki portret müvəqqəti nümayiş üçün muzeylər arasında müqaviləyə əsasən dəyişdirilmişdir. Lakin bu ayrılığın ömrü uzun olmuşdur. Nəhayət, 2021-ci ilin sentyabr ayında Üzeyir Hacıbəylinin anadan olmasının 136-cı ildönümü ərəfəsində sözügedən rəsmlər öz doğma ocaqlarına qaytarılıdlar.

Yeri gəlmişkən, oxuculara Mikayıl Abdullayevin çəkdiyi portret haqqında kiçik bir məlumat vermək istəyirəm.

Üzeyir bəyin ev-muzeyinin kitabxanasında "Bəstəkarın xatirəsi" adlı kitab var. 1976-cı ildə nəşr edilmiş kitabın tərtibçisi mərhum musiqişünas alim Əhməd İsayadə, redaktoru unudulmaz bəstəkar Fikrət Əmirovdur. Kitabə Üzeyir Hacıbəylinin müasirləri olmuş görkəmli şəxsiyyətlərin bəstəkar haqqında xatirələri daxil edilmişdir. Burada Mikayıl Abdullayevin də xatirələri var.

Yaşlı nəsil üçün ki, bu xatirələrlə tanışdır. Vaxtilə Mikayıl Abdullayev Üzeyir bəylə tanışlığı barədə ara-sıra televiziya verilişlərində söhbət açmışdır. Bu yazıda rəssamın həmin xatirələrindən təqdim edəcəyim fraqment gənclər üçün də maraqlı olar. Rəssamın xatirələrindən: "1943-cü ildə C.Cabbarlı adına Azərbaycan Teatr Muzeyinin açılışına hazırlıq görüldü. Muzeyin ekspozisiyasında böyük bəstəkarımız Üzeyir Hacıbəyovun da portreti olmalı idi. Bu şərəfli iş muzeyin rəhbərliyi, daha dəqiq desək, Sona xanım Cabbarlı tərəfindən mənə tapşırılmışdı.

Mən portreti naturadan çəkmək qərarına gəlmişdim. Lakin məlum oldu ki, Üzeyir bəy bu barədə heç nə eşitmək istəmir. Hansı rəssam ondan şəklini çəkməyə razılıq verməsini xahiş edirdisə, rədd cavabı alırdı.

Beləliklə, məsələ böyüdü və gedib çatdı İncəsənət İşləri İdarəsinə. Xeyli danışmaq və təbliğatdan sonra Hacıbəyovun bu işə razılıq verməsi xəbəri mənə çatanda sevinc qarışıq həyəcan hissləri keçirməyə başladım. Təyin edilmiş vaxtdan da bir qədər əvvəl konservatoriyanın köhnə binasına gəldim. Üzeyir kabinetə daxil olanda biz ehtiramla salamlaşdıq. Günahkar adamlar kimi mən-dən səs çıxmırdı.

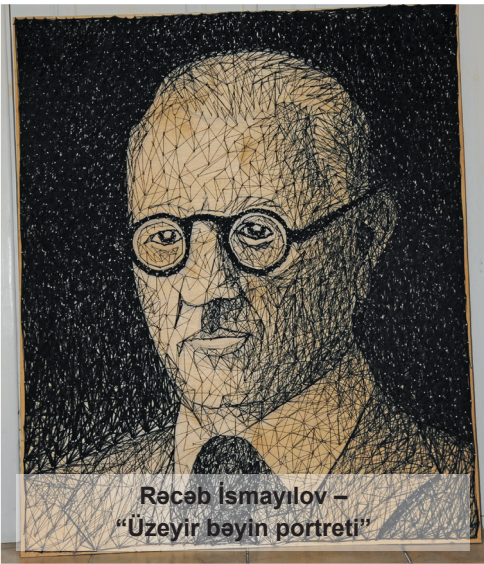
Yenidən doğma evdə

O, sağ əlinin baş və şahadət barmağı ilə bıqlarını sığallayaraq dodaqaltı dedi: "Bilirəm, portret yaratmaq çətin məsələdir, mürekkəb işdir". Sonra kresloya əyləşdi, əllərini yana açdı və soruşdu: "Necə oturmaliyam?" Mən tez cavab verdim: "Elə bu cür sərbəst". Kömürü əlimə alıb cəld işə başladım. Kabineti sakitlik bürümüşdü. Yalnız kömürün kətan parçasını cizməsinin səsi gəlirdi. Otaqdakı sakitliyi Üzeyir bəy özü pozdu: "Deyəsən, iş pis gətmir. Mən öz surətimi görməyə başlayıram".

Düzü, əvvəlcə təəccübləndim, sonra birdən yadıma düşdü ki, kətan çox nazik olduğuna görə işığı arxaya buraxır və orada çəkdiyim cizgilər əks olunur.

Həcm etibarilə çox da böyük olmayan bu portreti üç günə qurtardım və muzeyin tələsinə baxmayaraq, Üzeyir bəyin istəyi ilə ona başladım. Mən hiss edirdim ki, Üzeyir Hacıbəyov portreti çox bəyənib...

Tezliklə muzey üçün ikinci, həcm etibarı ilə daha böyük portreti başladıq. Bu dəfə kabinetdəki iş masasının arxasında, tünd-qırmızı xalçanın fonunda o, əllərinin barmaqlarını bir-birinə keçirib əyləşdi və yavaşca dedi: "İndi də belə oturaq". Poza mənim çox xoşuma gəldi. Lakin bu portretin də maraqlı bir macərası olmuşdur.

İşimizi təzə qurtarmışdıq. Üzeyir bəyə bir balaca soyuq deydi. O, iki-üç gün işə çıxmadı. Həmin günlər kabinet bağlı qalmışdı. Arada mən gəlib öz iş ləvazimatımı aparırdım. Elə oldu ki, gedəndə portreti iş masasının arxasındakı stulun üstündə həmin divar xalçasına söykəyib getdim. Vaxtdan istifadə edərək rənglərin qurumasını gözləyirdim. Ertəsi gün Üzeyir bəy konservatoriyanın dəftərxanasına zəng vurub nə işə soruşur. Bununla əlaqədar olaraq kabinetin açarını xidmətçi qadına verirlik ki, gedib nə işə gətersin. Xidmətçi qadın qapını açıb içəri girir və cəld geri dönüb dəftərxanaya qayıdır, Üzeyir bəyin özünün gəldiyini xəbər verir. Təəccüblənirlər ki, elə şey olmaz. Əvvəla, Üzeyir bəy xəstədir, ikincisi, telefon zəngindən heç beş dəqiqə keçməyib, bu tezliklə də gəlib çatmaq olar? Kimlə tez gedib kabinetə yaxınlaşır. Qapının açar yerindən baxıb görür ki, "doğrudan da, Üzeyir bəy öz yerindədir". Bu dəfə tədris hissə müdiri özü gedir və kabinetin açıb içəri girəndə, öz etirafına görə, əvvəl çağır, sonra masa arxasındakının Üzeyir bəyin özü yox, onun portreti olduğunu görüb gülməyə başlayır... Bu əhvalatı xeyli vaxt deyib-gülərdilər. Üzeyir bəy isə deyərdi ki, bax, ikinci portret özü müəllifsiz imtahandan çıxdı".

Rəssamın bu kitabdakı xatirələrinə görə, 1943-cü ildə çəkdiyi ikinci portret sifarişlə Azərbaycan Teatr Muzeyi üçün çəkilməsinə baxmayaraq sonralar Milli İncəsənət Muzeyinə verilmişdir. Üzeyir Hacıbəylinin Ev-Muzeyindəki

Musa Xudayarovun çəkdiyi portretlə müvəqqəti dəyişdirilən və sonradan yenə Milli İncəsənət Muzeyinə qaytarılan da bu portretidir. Mikayıl Abdullayev tərəfindən ilk dəfə çəkilib Üzeyir bəyin özünə bağışlanan portret isə öz məğrur, amirənə görkəmi ilə o biri portretlərdən fərqlənir və daim ev-muzeyinin ekspozisiyasını bəzəyir.

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, Musa Xudayarovun çəkdiyi, bu günlərdə yenidən doğma evinə dönmən portret ayrılıqda gözəl bir sənət əsəri olan çərçivəsi ilə muzeyimizin ekspozisiyasını yenidən zənginləşdirdi.

Sentyabrın 18-də ev-muzeyinə bir rəsm əsəri də hədiyyə edildi. Rəsm əsərini müəllif Yaşar Səmədov özü haqqında yazılmış "Rənglərin simfoniyası" adlı kitabı ilə birlikdə muzeyə bağışladı. "Qarabağ simfoniyası" adlanan bu rəsm əsəri qrafika janrıdır. Ağ-qara rənglərlə çəkilmiş əsərdə rəssam Üzeyir bəyin surətini mərkəzdə təsvir etmişdir. Öndə biz Azərbaycan musiqisinin simvolu olan tar alətini, onun fonunda isə piano klavişlərini gördük. Çoxprizmalı bu rəsmdə müəllif, həmçinin Qarabağın son 30 ildə çəkdiyi ağır-acıları əks etdirməyə çalışmışdır. Hədiyyə edilən bu rəsm özüne muzeyin dördüncü ekspozisiya zalında yer almışdır.

Muzeyimizə son günlərdə hədiyyə edilmiş iki eksponat ilə qeydlərimi yekunlaşdırmaq istəyirəm. Onlardan biri "string art" adlı yeni janrda hazırlanmış portretidir. Təbiiqi incəsənət sahəsinə aid olan bu janrda işləyən rəssamlarımız respublikamızda hələ azdır. Müstəvi üzərində müxtəlif iplərlə, saplarla müəyyən obraz, şəkil yaratmağa gənc rəssamlar yeni başlayırlar. Onlardan biri də Rəcəb İsmayilovdur. Gənc rəssam irihəcmli taxta lövhənin üstünə kiçik mıxlar bərkidərək onların üzərində qara saplarla böyük bəstəkarın portretini yaratmağa müvəffəq olmuşdur. Yaxın günlərdə yeni janrda olan bu sənət əsəri də ev-muzeyinin ekspozisiyasında özüne yer alacaq.

Bəhs etmək istədiyim sonuncu hədiyyə isə həvəskar rəssam Rüzgar Əhmədzadənin abstrakt janrında çəkdiyi irihəcmli əsəridir. "Üzeyir bəy – 136" adlanan, müxtəlif rənglərlə işlənmiş bu rəsme baxarkən hiss olunur ki, bu rəsmın müəllifi çox gəncdir. O, sanki öz əsərində də Üzeyir bəyin gənc obrazını vermək istəmişdir.

Biz hər iki gənc rəssama muzeyə verdikləri bu töhfələrə görə təşəkkür edir, onlara gələcək işlərində uğurlar arzulayırıq.

Beləliklə, əziz oxucu, siz dahi bəstəkarımızın ev-muzeyinə son zamanlarda daxil olmuş rəsm əsərləri ilə tanış olunuz. Biz işi sizə yeni eksponatlarımızı əyani olaraq seyr etmək üçün muzeyimizə dəvət edirik.

Gülınara ƏLƏSGƏROVA
Üzeyir Hacıbəylinin Ev-Muzeyinin
şöbə müdiri

Vətən müharibəsində şanlı Qələbəmizin ildönümü münasibətilə Bakı Dövlət Sirkinin foyesində "Zəfər rəssamların gözü ilə" adlı sərgi təşkil olunub.

Sərgi Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası, "ASAN Kö-nüllüləri" əşkəlatının "Ösgərə məktub" layihəsi və "Caspian Awards"-ın dəstəyi ilə gerçəkləşib.

Şəhid və qazi ailələrinin dəvət olunduğu sərgidə 15-ə yaxın peşəkar rəssamın Zəfər Günü-müzə həsr olunan əsərləri nümayiş etdirilib.

Sərgi sirkın orkestrinin ifasında "Heyratı" zərbı-muğamının sədaları altında açılıb.

"Zəfər rəssamların gözü ilə"

Bakı Dövlət Sirkində sərgi

təşəkkürlərini bildiriblər. 44 günlük Vətən müharibəsində iştirak edən qəhrəmanlar döyüş təəs-süratlarını bölüşüblər.

E.Hüseynov daha sonra tamaşaçıları "Hünər meydanı" adlı sirk programına baxmağa dəvət edib. Program qonaqlar tərəfindən maraqla qarşılanıb. Bundan başqa, "Şəhid övladlarının Zəfər sədası" xor dəstəsi də sərgi iştirakçıları üçün öz klipini (layihə rəhbəri Həcər Əkbərova) təqdim edib.

Daha sonra tədbir iştirakçıları və BDS-nin kollektivi Vətənin keşiyində ayıq-sayıq dayanan qəhrəman əsgərlərimizə məktub yazıb.

Mədəni proqramlaşdırma mövzusunda vebinar

Noyabrın 12-də Avropa Milli Kitabxanaları Konfransı – CENL-in mədəni proqramlaşdırma mövzusunda təşkil etdiyi vebinarda Azərbaycan Milli Kitabxanası da iştirak edib. Vebinara Avstriya Milli Kitabxanasının təmsilçisi və CENL İcra Komitəsinin üzvü Hans Petşar rəhbərlik edib.

Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktor müavini Ədibə İsmayilova onlayn tədbirdə çıxış edib. O bildirib ki, bu il dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 880 ili təmam olur. Şairin 880 illiyi münasibətilə 2021-ci il Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə ölkəmizdə "Nizami Gəncəvi ili" elan edilib.

Sonra o, "Nizami Gəncəvi ili" ilə əlaqədar Azərbaycan Milli Kitabxanasının həyata keçirdiyi layihələrdən bəhs edib və "Dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvi" adlı elektron məlumat bazasını seminar iştirakçılarına nümayiş etdirib. Bildirib ki, Mədəniyyət Nazirliyi və Milli

Kitabxana birgə dünya milli kitabxanalarında və muzeylərində mühafizə edilən Azərbaycan ədəbiyyatının klassikləri ilə bağlı əlyazmaların müəyyən olunaq onların elektron və kağız nüsxələrinin ölkəmizə gətirilməsi layihəsinə həyata keçirir. Layihə çərçivəsində "Nizami Gəncəvi ili" ilə əlaqədar olaraq şairin dünya milli kitabxanalarında saxlanılan qədim əlyazmalarının rəqəmsal nüsxələri əldə edilib. Ədibə İsmayilova həmin nüsxələrlə, xüsusilə Türkiyənin Topqapı Sarayı Muzeyində və Çexiya Milli Kitabxanasında saxlanılan qədim əlyazmalarla iştirakçıları tanış edib.

Sonra elektron məlumat bazasındakı "Nizami Gəncəvi və incəsənət" bölməsindən Bülbülün ifasında "Gül cəmalın" adlı musiqi parçası və "Nizami və kino sənəti" bölməsindən filmlərdən kadrlar nümayiş olunub.

Vebinarda Serbiya Milli Kitabxanasının direktor müavini Draqan Puresic, Zaqreb Milli və Universitet Kitabxanasından (Xorvatiya) Draqana Koljenik, Britaniya Kitabxanasından Konrad Bodman və başqaları çıxış ediblər.

Xatirə təqvim

16–19 noyabr

Azərbaycan

16 noyabr 1938 – Görkəmli aktyor, rejissor, Xalq artisti Abbas Mirzə Əbdülrəsul oğlu Şərifzadə (9.3.1893 – 1938) repressiyaya məruz qalaraq güllələnib. Milli teatr tarixində müstəsna xidmətlər göstərən, tamaşalara quruluş verib. "Bismillah" (1925), "Hacı Qara" (1929) filmlərinin rejissoru olub.

16 noyabr 1995 – Xalq artisti Zemfira Məmmədəli qızı Əliyeva (25.12.1941 – 1995) vəfat edib. Gəncə, Naxçıvan teatrlarında, Milli Dram Teatrında çalışıb, filmlərdə çəkilib.

17 noyabr 1906 – Dünya şöhrətli xalçaçı alim, dekorativ sənət ustası, Xalq rəssamı Lətif Hüseyn oğlu Kərimov (1906 – 9.9.1991) Şuşada anadan olub. "Azərbaycan xalçalarında ornament", "Azərbaycan xalçası" çoxcildliyi və s. kitabların müəllifidir. L.Kərimovun təşəbbüsü ilə Bakıda Xalça Muzeyi təşkil olunub.

17 noyabr 1927 – Yazıçı, Əməkdar jurnalist Əli İldırımoglu (Məmişov: 1927 – 18.11.2020) Qubadlı rayonunun Əliquluuşağı kəndində anadan olub. Kitabları: "Közəran sətir", "Qarlı gecələr" və s.

17 noyabr 1933 – Əməkdar incəsənət xadimi, pianoçu Güllərə Əziz qızı Əliyeva (1933 – 27.7.1991) Bakıda doğulub. "Dan ulduzu" instrumental ansamblının bədii rəhbəri olub. "Şüşlər" rapsodiyası, "Humayun" süitəsi, "Bayatı-kürd", "Şur" fantaziyaalarının müəllifidir. Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində Musiqi nəzəriyyəsi kafedrasının müdiri olub.

17 noyabr 1954 – Əməkdar mədəniyyət işçisi Zemfira Baba qızı Babayeva (1954 – 20.7.2021) anadan olub. "Azərbaycanfilm" Kinostudiyasında işləyib. Bakı Bələdiyyə Teatrında truppa müdiri olub.

17 noyabr 1978 – Əməkdar artist Səməd Əmiraslan oğlu Tağızadə (1907–1978) vəfat edib. Gəncə Dövlət Dram Teatrında aktyor, truppa müdiri işləyib.

17 noyabr 1994 – Moskvada, İttifaqlar Evinin Sütunlu zalında dahi Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin 500 illik yubileyi qeyd edilib. Prezident Heydər Əliyev mərasimdə çıxış edib.

17 noyabr 2006 – Xalq artisti Gülşən Ağadadaş qızı Qurbanova (19.12.1950 – 2006) vəfat edib. Gənc Tamaşaçıları Teatrında çıxış edib. Kinoda, televiziya tamaşalarında yaddaqlan obrazlar yaradıb.

18 noyabr 1990 – Tanınmış aktyor Əfrasiyab Məmmədov (19.3.1928 – 1990) vəfat edib. "Qızmar günəş altında", "Koroğlu", "Dədə Qorqud" və s. filmlərdə çəkilib.

18 noyabr 1994 – Görkəmli teatrşünas, publisist, Əməkdar mədəniyyət işçisi Qulam Məmməd oğlu Məmmədli (25.3.1897 – 1994) vəfat edib.

18 noyabr 2000 – Görkəmli bəstəkar, Xalq artisti Emin Sabitoğlu (Mahmudov; 2.11.1937 – 2000) vəfat edib. Musiqili komediyaların, populyar mahnıların müəllifidir, çoxsaylı filmlərə ("Bizim Cəbiş müəllim", "Gün keçdi", "Dədə Qorqud", "Onun beləli sevgisi", "İstin-taq" və s.) musiqi yazıb.

19 noyabr 1907 – Xalq artisti Kseniya Lvovna Babıqeva (1907–1984) anadan olub. 1938-ci ildən Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrında aktrisa kimi fəaliyyət göstərib.

19 noyabr 1915 – Bəstəkar, tarzən Hökümə Yusif qızı Nəcəfova (1915–2002) Bakıda anadan olub. "Kaş ki, gözəl olmayaydım", "Ceyran balası" və s. populyar mahnıların müəllifidir.

19 noyabr 1935 – Tanınmış dilçi alim, professor, AMEA-nın müxbir üzvü Zemfira Nadir qızı Verdiyeva (1935 – 8.11.2010) anadan olub. German dilləri üzrə elmlər doktoru olmuş ilk azərbaycanlı alimdir. Xarici Dillər İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dillər Universiteti) rektoru olub.

Dünya

16 noyabr Beynəlxalq Tolerantlıq Günüdür (International Day for Tolerance). 1995-ci ildə UNESCO-nun Baş konfransında qəbul olunan "Tolerantlıq prinsipləri Bəyannaməsi"ndə təsis olunub. 1997-ci ildə BMT-nin Baş Assambleyası dünya dövlətlərinə bu beynəlxalq günü qeyd etməyi tövsiyə edib.

16 noyabr 1717 – Fransız filosofu və mütəfəkkiri, məşhur "Elm, incəsənət və peşə ensiklopediyası"nın müəlliflərindən biri Jan Leron D'Alamber (Jean Le Rond D'Alembert; 1717–1783) anadan olub.

16 noyabr 1895 – Alman bəstəkarı və dirijoru, musiqi nəzəriyyəçisi Paul Hindemit (Paul Hindemith; 1895 – 28.12.1963) anadan olub.

17 noyabr 1788 – Rus aktyorluq məktəbinin banilərindən biri Mixail Semyonoviç Şepkin (1788–1863) anadan olub.

17 noyabr 1895 – Məşhur rus filosofu, incəsənət nəzəriyyəçisi Mixail Baxtin (1895–1975) anadan olub.

18 noyabr 1786 – Alman bəstəkar və musiqişünası Karl Maria fon Veber (Carl Maria von Weber; 1786–1826) anadan olub.

18 noyabr 1787 – Fransız rəssamı, fotoqrafiyanın yaradıcılarından biri Lui Jak Mande Dager (Louis Daguerre; 1787–1851) anadan olub.

18 noyabr 1860 – Polyak bəstəkarı və pianoçusu İqnasi Yan Paderevski (Ignacy Paderewski; 1860–1941) anadan olub.

18 noyabr 1927 – Görkəmli Rusiya kinorejissoru, ssenarist, dramaturq Eldar Aleksandroviç Ryzanov (1927 – 30.11.2015) anadan olub. Filmləri: "Karnaval gecəsi", "Avtomobilin qorun!", "Qərribə təsadüf və ya həmişə təmizlikdə", "İşdə məhəbbət macərası", "İki nəfər üçün vağzal" və s.

19 noyabr 1528 – İntibah dövrünün italyan rəssamı Paolo Veroneze (Paolo Veronese-Cagliari; 1528–1588) anadan olub.

19 noyabr 1711 – Görkəmli rus alimi, şair, müasir rus ədəbi dilinin banisi Mixail Vasilyeviç Lomonosov (1711–1765) anadan olub.

19 noyabr 1843 – İsveçrə filosofu, empiriokritizmin banilərindən biri Rixard Avenarius (Richard Heinrich Ludwig Avenarius; 1843–1896) anadan olub.

19 noyabr 1900 – Alman yazıçısı, incəsənət və ədəbiyyat nəzəriyyəçisi Anna Zegers (Anna Seghers – əsl adı Netty Reiling; 1900–1983) anadan olub. Əsərləri: "Fevralda yol", "Ölmüş qızların gezintisi", "Dar ağacında işıq" və s.

19 noyabr 1903 – Məşhur bəletmeyster və pedaqoq, SSRİ-nin Xalq artisti Asaf Mixayloviç Messerer (1903–1992) anadan olub.

Hazırladı: Vüqar ORXAN

Azərbaycan kinosu “Dədə Qorqud” Türk Dünyası Film Festivalında geniş təmsil olunub

Xəbər verdiyimiz kimi, 8-12 noyabr tarixində İstanbulda Türkiyə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə “Dədə Qorqud” (“Korkut Ata”) Türk Dünyası Film Festivalı keçirilib. Azərbaycan filmləri də festivalda geniş təmsil olunub.

12 noyabrda Atatürk Mədəniyyət Mərkəzində keçirilən festivalın bağlanış mərasimində türk mədəniyyəti və incəsənətinin inkişafına verdiyi töhfələrə görə Bakı Media Mərkəzinin prezidenti Arzu xanım Əliyevaya “Şərəf mükafatı” təqdim olunub.

Mükafatı Türkiyənin mədəniyyət və turizm naziri Mehmet Nuri Ersoy təqdim edib.

Arzu Əliyeva Bakı Media Mərkəzinə bu yüksək mükafata layiq gördüklərinə görə festival rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirib: “Azərbaycandan ən xoş arzularını sizə çatdırıram. Bu yüksək mükafatı almaq mənim üçün böyük şərəfdir. Buna görə sizə dərin təşəkkürümü bildirirəm. Festivalda təqdim olunan “BİZ” filmi Qarabağ Zəfərinə həsr olunub.

“Korkut Ata” mükafatını bizə verməklə Türk dünyası Azərbaycanca bir daha öz dəstəyini göstərir. Yəqin Türkiyə-Azərbaycan birliyi! Qarabağ Azərbaycanıdır!”.

Qeyd edək ki, festivala Türkiyə, Azərbaycan, Qazaxıstan, Özbəkistan və Qırğızıstandan 100-dən artıq kinematoqrafçı, ümumilikdə isə 1000-dən çox qonaq qatılıb. Ölkəmizdə audiovizual məhsulların istehsalı sahəsində aparıcı mövqeyə sahib Bakı Media Mərkəzinin “Miras”, “Sonuncu ıclas” və “BİZ” filmləri festivalın geniş auditoriyasına təqdim edilib.

Festivalda, həmçinin azərbaycanlı rejissor Hilal Baydarovun “Səpələnmiş ölümlər arasında” bədii filmi nümayiş olunub. Türk dövlətlərinin istehsalı olan 40-dan artıq filmin nümayiş etdirildiyi festivalın əsas məqsədlərindən biri ortaqların audiovizual məkan yaratmaq və Türk dünyasının bu məkana integrasiyasına töhfə verməkdir. “Dədə Qorqud” festivalının gələcəkdə Türk dünyasının əsas kino tədbirinə çevrilməsi, bu prosesin qarşısını almaq üçün Azərbaycanın birliyi! Qarabağ Azərbaycanıdır!”.

Türkiyə və Azərbaycanın təklifinə əsasən, növbəti festivalların türkdilli ölkələrin müxtəlif şəhərlərində keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Festival çərçivəsində Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan, Özbəkistan və Qırğızıstanın mədəniyyət nazirlərinin iştirakı ilə birgə bəyanat imzalanıb. Bəyanatda “Dədə Qorqud” Türk Dünyası Film Festivalının gələcəkdə qeyd olunan ölkələr tərəfindən davamlı olaraq ke-

bütün dünyada tanınılmasına vəsile olacaq. Bu bəyanatla film və serial sahəsində əməkdaşlığımız güclənəcək və birgə layihələrə imza atılacaq.

Nazir Anar Kərimov 2023-cü ildə təşkil olunacaq festivalın Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada keçiriləcəyini bildirib.

Təqdimetmə mərasimində türkdilli dövlətlərin milli rəqsləri ifa edilib, festivalın tanıtım videoları nümayiş olunub.

çirilməsi, sözügedən türk dövlətləri arasında kino sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi, o cümlədən kino sənayesinə dəstək göstərən birgə fondun yaradılması, müştərək filmlərin çəkilməsi, təhsillə əlaqədar ortaqların layihələrinə həyata keçirilməsi kimi məsələlər əksini tapıb.

İmzalanma mərasimində çıxış edən Azərbaycanın mədəniyyət naziri Anar Kərimov festivalın keçirilməsində Türkiyə dövlətinə təşəkkürünü bildirib. Qeyd edilib ki, bu festival ortaqların ədət-ənənə, mədəniyyət və bir çox digər dəyərlərimizin nəinki türk dövlətlərində, eləcə də

Türkiyənin mədəniyyət və turizm naziri Mehmet Nuri Ersoy festivalın 2023-cü ildə Azərbaycan tərəfindən Şuşada, sonra da digər ölkələrdə keçirilməsi ilə bağlı alınan qərarın ən sevindirici xəbər olduğunu bildirib.

Mərasimə festivalın digər mükafatları təqdim edilib. “Ən yaxşı bədii film” mükafatı azərbaycanlı rejissor Hilal Baydarovun “Səpələnmiş ölümlər arasında” filminə verilib.

Mərasimə Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə Bakı Media Mərkəzi və “Azərbaycanfilm” tərəfindən istehsal olunmuş “BİZ” sənədli filmi nümayiş olunub.

“Bu kitabı oxuyanlar biləcəklər ki...”

Ankarada Həsən Həsənovun Azərbaycan tarixi haqqında kitabının təqdimatı keçirilib

Noyabrın 15-də Ankara Universitetində tarix elmləri doktoru, dövlət xadimi, diplomat Həsən Həsənovun “Atropatena-Adorbaqqan adlı dövlətin yaranması” kitabının (Türkiyə türkcəsində) təqdimetmə mərasimi olub.

Universitetin rektoru, professor Necdet Ünüvar mərasimdə çıxış edərək Həsən Həsənovun ictimai-siyasi və elmi fəaliyyətindən söz açıb. Rektor deyib ki, H.Həsənovun kitabları Almaniyə, Rusiya, Macarıstan, İtaliya, Belçika, Polşa, Bolqarıstan, Gürcüstanda da nəşr edilərək, o ölkələrin oxucularına təqdim edilib.

Vurğulanıb ki, təqdimatı keçirilən kitab Azərbaycanın qədim tarixindən bəhs edir: “Azərbaycanın çox köklü bir tarixi var. Tarixi Assuriya İmperatorluğuna qədər gedən, 3 imperatorluğun hissəsi olan, 321-ci ildə Böyük İsgəndərin imperiyası çökdükdən sonra müstəqilliyini yenidən qazanan bu ölkənin necə qurulmasını Həsən Həsənov bizə öz kitabında anladır. Azərbaycanın zəfərini qeyd etdiyimiz bu günlərdə həm də Azərbaycanın tarixindən bəhs etmək bizim üçün də xoşdur”.

Ölkəmizin Türkiyədəki səfiri Rəşad Məmmədov deyib ki, Azərbaycan Respublikası 1991-ci ildə müstəqilliyini bərpa edəndə

Həsən Həsənov Baş nazir, sonra ölkəmizin tarixinin çətin dövrlərindən birində Azərbaycanın BMT-də daimi nümayəndəsi olub, daha sonra Xarici İşlər Nazirliyinə rəhbərlik edib, həmçinin son 17 ildə diplomat kimi fəaliyyət göstərib. Səfir H.Həsənovun BMT-də daimi nümayəndə olarkən Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı tarixi qətnamələrin qəbul edildiyini vurğulayıb.

Ankara Dövlət Universitetinin professoru Erdoğan Uygur kitab haqqında geniş məlumat verib.

Daha sonra çıxış edən Həsən Həsənov Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrindən, XX, XXI əsrlərdə Türkiyənin Azərbaycana olan

dəstəyindən söz açıb. Bildirib ki, bir çox Şərq və Qərb arxivlərinə və alimlərinə istinad edərək ərsəyə gətirdiyi son kitabında Azərbaycanla Türkiyənin vaxtilə bir millət və bir dövlət olduğunu sübut edən araşdırmalar da var: “Bu kitabı oxuyanlar biləcəklər ki, Azərbaycan deyilən dövlət nə zaman və hansı şərtlər altında qurulub, dövləti hansı millət yaradıb, dövlətin adı necə ortaya çıxıb. Atropatena həm Türkiyə, həm də Azərbaycan ərazisini əhatə edib, kitabda təqdim olunan xəritələr də bunu sübut edir. Bir məsələni vurğulayım ki, Azərbaycanda Atropatena yaranmadan öncə Oğuz dövləti yaranıb. Miladdan öncə 673-cü ildə Midiya və Aşquz çarlığı qurulub. Həmin Aşquz oğuzları da Atropatena dövlətini yaradıblar”.

Qeyd edək ki, İstanbulda “Zengin Yayın-cılık” nəşriyyatı tərəfindən çap edilən kitabı rus dilindən Türkiyə türkcəsinə Ankara Dövlət Universitetinin məzunu, azərbaycanlı filoloq, şərqşünas Məlaikə Hüseyni tərcümə edib.

Təqdimat mərasimi simvolik bir hadisə də yadda qalıb. Ümummilli lider Heydər Əliyevin 2001-ci ildə Ankara Universitetinin həyatında əkdüyü ağacın dibinə Şuşadan gətirilən torpaq tökülüb.

Mehparə SULTANOVA
Ankara

“Ginnesin rekordlar kitabı”na düşmək üçün

12 min musiqiçi Çaykovskinin
“Slavyan marşı”nı ifa edib

Venesuelanın paytaxtı Karakassan mərkəzində 12 min nəfərlik simfonik orkestr “Ginnesin rekordlar kitabı”nın təmsilçilərinin iştirakı ilə Pyotr Çaykovskinin “Slavyan marşı”nı ifa ediblər.

Tədbirin təşkilatçıları bu ifanın “Ginnesin rekordlar kitabı”na düşəcəyinə əminliklərini bildiriblər. Kitabla düşmək üçün əsər şərt bütün musiqiçilərin əsəri eyni vaxtda minimum 5 dəqiqə öz alətləndirə ifa etməsidir. Rekord cəhdinin nəticəsi 10 gün ərzində elan ediləcək.

Venesuelanın mədəniyyət naziri Ernesto Vilyeqas bu ifanı “ilin ən yaxşı sonluğu” və “Venesuelanın mədəni qüdrətinin təsdiqi” adlandıraraq: “Bizim övladlarımız və gənclər bütün dünyaya bəyan edirlər ki, Venesuela pozitivə köklənib və öz amalı tarixi əhəmiyyətə malik musiqinin vasitəsilə dünyaya çatdırır”.

Beysekoja qardaşlarının Almaniyada uğuru

Qazaxıstanlı gənc bəstəkar və ifaçılar – 15 yaşlı Nurali və 20 yaşlı Qalamat Beysekoja qardaşları Almaniyada mükafata layiq görüldülər. Mərasim Karlsrue şəhərində keçirilib.

Karlsrue Texnoloji İnstitutunun nəzdindəki İncəsənətə, Media və Elmə Dəstək Fondu istedadlı gənclərə xüsusi mükafatlar təqdim edib.

Qalamat Beysekoja təəssüratını belə bildirib: “Çox xoşdur ki, bizim yaradıcılığımızı yüksək qiymətləndirənlər var. Nurali görkəmli bəstəkar, mən isə görkəmli bəstəkar-küysü elan edildim”. Kiçik qardaş Nurali isə bunları söyləyib: “Konsert əla keçdi! O qədər ilham almışam ki, burada olduğum müddətdə “Xoşbəxtliyə doğru yol” adlı yeni əsər bəstələdim”. İncəsənətə, Media və Elmə Dəstək Fondunun sədri Saule Tatubayeva deyib: “Çox gənc olmalarına baxmayaraq, Nurali artıq 250 əsərin müəllifidir. Qalamata gələncə isə, indiyədək doqquzuncu mükafatla dilləndirən ikinci ifaçını eşitməmişəm”.

Qardaşlar konsertdə həm solo, həm də klassik və xalq musiqisini sintez edərək duet olaraq çıxış ediblər.

Nurali və Qalamat öz sosial şəbəkə hesablarında belə bir palyaşım da ediblər ki, “Diriliş: Ərtəğrul”, “Qurulmuş: Osman” türk seriallarının aktoru Ladiq Fatih ilə birgə yeni layihəyə başlayıblar. “Turan” adlı musiqili layihə bütün türk dünyasına həsr olunur.

GÜLCAHAN

İstanbulda Zəfərimizin ildönümü və Nizaminin

880 illiyi münasibətilə musiqi axşamı

İstanbulun tarixi Fişekhane səhnəsində Azərbaycanın İstanbuldakı Baş Konsulluğunun və Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun birgə təşkilatçılığı ilə 44 günlük Vətən müharibəsində əldə edilən şanlı Zəfərin birinci ildönümü və dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyi münasibətilə musiqi axşamı keçirilib. Noyabrın 13-də təşkil olunan tədbirdə Azərbaycanın və Türkiyənin rəsmiləri, TÜRKSOY-un Baş katibi Düsen Kaseinov, mədəniyyət və incəsənət xadimləri iştirak ediblər.

Azərbaycanın İstanbuldakı baş konsulu Nəriminə Mustafayeva çıxış edərək Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu ilə əməkdaşlıq çərçivəsində belə bir konsertin iki mühüm tarixə həsr olunduğunu vurğulayıb. O, Azərbaycanın Vətən müharibəsindəki böyük Zəfərin, eləcə də dahi Nizami yaradıcılığının Türk dünyası üçün müstəsna əhəmiyyətindən söz açıb.

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Günay Əfəndiyeva bu ilin Azərbaycan və bütövlükdə Türk dünyası üçün önəmli olduğunu qeyd edib, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusunun qazandığı Qələbəni bütün türklüyün Zəfəri adlandıraraq, Günay Əfəndiyeva və əsrlərin müasiri olan, neçə-neçə nəsillərin yoluna işıq saçan Nizami Gəncəvinin yaradıcılığının Türk dünyasının bəşəri sərvəti olduğunu bildirib. Fondun

fəaliyyəti haqqında məlumat verən Günay Əfəndiyeva həyata keçirilən layihələrdən birinin “Dədə Qorqud” kamera orkestrinin yaradılması olduğunu vurğulayıb.

Azərbaycanın mədəniyyət naziri Anar Kərimov çıxış edərək bu günlərdə İstanbulda Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının VIII Zirvə Görüşünün, “Korkut Ata” Türk Dünyası Film Festivalının, eyni zamanda Azərbaycanın Zəfər Günü və Nizami Gəncəvinin həsr olunmuş konsertin keçirilməsi ilə bütün Türk dünyasının bir yere toplaşdığını vurğulayıb. Anar Kərimov Azərbaycanın əzəli torpaqlarının geri qaytarılmasında Türkiyənin dəstəyindən söz açıb. Nazir Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu tərəfindən türk xalqlarının birliyi istiqamətində çoxsaylı layihələr həyata keçirildiyini qeyd edərək, tədbirin təşkilini yüksək qiymətləndirib.

Türkiyənin mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Ahmet Misbah Demircan Azərbaycanın tarixi ədaləti bərpa edərək əldə etdiyi möhtəşəm Qələbənin bütün Türk dünyasının qürur qaynağına çevrildiyini deyib. Nizami Gəncəvinin zəngin irsindən söz açan nazir müavini onun yaradıcılığının bütün dünyanın çərçivələrinə sığmadığını bildirib.

Sonra Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun himayəsi altında yaradılan “Dədə Qorqud” kamera orkestrinin konsert proqramı təqdim edilib. Orkestrin bədii rəhbəri və dirijoru Xalq artisti Yalçın Adıgözləyovdur. Proqramda Nizami Gəncəvinin sözlərinə yazılmış musiqilər, Üzeyir Hacıbəylinin, Qara Qarayevin, Fikrət Əmirovun, eləcə də digər görkəmli bəstəkarların əsərləri səsləndirilib. Tarda Azərbaycanın Əməkdar artisti Əliqası Sədiyevin, skripkada Rüstəm Mustafanın, vokalçılar Selcan Nəsilbi və İsmayıl Zeynalovun ifaları tədbir iştirakçıları tərəfindən alqışlarla qarşılanıb.

Batumi UNESCO-nun

“musiqi şəhəri” statusunu alıb

Gürcüstanın kurort şəhəri Batumi “musiqi” kateqoriyası üzrə UNESCO-nun Yaradıcı Şəhərlər Şəbəkəsinə daxil edilib.

Batumi Gürcüstanda bu statusu qazanan və Yaradıcı Şəhərlər Şəbəkəsinə daxil olan ilk şəhərdir. “Bu ad Batuminin yaradıcılıq və mədəni sənayenin güclənməsinə töhfə verəcək ən yaxşı təcrübəni bölüşməyə və əməkdaşlığı gücləndirməyə hazır olmasını nəzərdə tutur”, – deyər məlumatda bildirilir. Şəhər UNESCO-nun təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbir və layihələrdə iştirak etmək hüququ qazanacaq.

Batumi ilə bərabər “musiqi şəhəri” statusunu Qlazqo, Kinqston, Liverpul, Oklend kimi şəhərlər də qazanıb.

Qeyd edək ki, UNESCO-nun Yaradıcı Şəhərlər Şəbəkəsi 2004-cü ildən mövcuddur və hazırda 90 ölkənin 295 şəhərini media-art, musiqi, kinematoqrafiya, qastronomiya, dizayn, folklor, əl işləri və xalq mədəniyyəti istiqamətində bir araya gətirir.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri
MƏDƏNİYYƏT
Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79; 530-34-38 (müxbirlər)
511-76-04 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az

Lisenzia № AB 022279

İndeks: 0187

Qiyməti: 60 qəpik

“Mədəniyyət” qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib, “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5146

Sifariş: 2355

Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir. Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.